Fimtan

Likpredikaner/ Ad hafa yfer
Þeim Framlidnu j christe-
legre Samkundu. Þar
med meir eñ

LX. Themata edur Greiner
wr Þui gamla Testamentenu/ sem
ad hlyda vppa sama Efne.

M. Johañ. Spangerberg.

ANNO. M. D. XL. VII.

Þu lætur Meñena deyia/ z seiger/
Komed aptur Mañaña syner Psa. xc.

Dyrmætur er fyrer Drottne Daude
hans Heilagra Psalm. cxvj.

Anno. M. D. LX. viij.

Lijkpredikaner þessar/ hefur mier þott Naudsyn vt ad leggia og prenta lata ei fyrer Almuga folk/ helldur ydar vegna/ þier Prestar og Predikarar/so ad þier þyrftud ecke alla tijma/ad hafa hid sama/ sem þier til skied hefur/ En þo ber ydur hier med Skynseme/ ad hegda ydar Predikönum/ ecke ad taka huad sem fyrer verdur/ helldur ad vtvelia so huörn Texta eda Thema/ epter þui sem þa þiker hellst hlyda vppa þañ Framlidna hans Lijf og Lifnad/og Afgang/ Þui ad þad hæfer ecke a eiñ veg öllum/ sumer deyia Vnger/ sumer Gamler/ sumer Skyndeliga/sumer Langsamliga/sumer Christeliga/ sumer ecke/ Þar fyrer hæfer ad Lijkpredikunen hliode þar vppa/So hun meige verda þeim sem til heyra/ til Lærdoms/til Huggunar/til Aminningar/ til Vidvörunar/ j Drottne. Vale.

Gudbrandur Thorlaks Son.

Formale Johañis Spangenbergi/ yfer sijnar Lijkpredikaner.

MEd þui ad þesse Heimur hñ er/ gist z spillest Dag epter Dag/ og Meñ eru sokner j þessa Heims Hiegoma og j allskyns Syndum og Glæpum/ so þad geingur eins fram/ so sem þar stendur j Bok Spekeñar xiiij. Cap. Þar er Blod/ Mord/ Þiofnadur Suik/ Þretter/ Otru/ Ognan Blot/ Bañ/ Oroe/ Oþacklæte/ hropāde Synder/ Blodskamer/ Hordomar/ Frilluliijfe og allskyns Saurlifnadur og Hneyxlaner/ Halde þeir Heilagt/ þa breyta þeir so sem þeir være galder/ Spaae þeir/ þa er þad ecke par nema Lygar/ Þeir lifa ecke Riettferdugliga/ Þeir sueria ranga Eida fyrer lijted/ og ackta eckert þ Heilagt er/ Og þar er ecke nema Afgudadyrkan/ og Ogudligt Framferde þeirra a medal/ So ad Gud verdur obrigdan

brigdanliga/ ad læta koma Straff og Reffing yfer þa/ Hungr/ Hallære/ Sy- md og Sott/ og adrar fleire Plagur/ Þar fyrer er Þørf og Naudsyn/ ad vier hugū vm Daudañ/ z þa seinustu Burt før/ og hefum Ræd Jesu Syrach/ þar hañ j vij. Cap. gierer soddan aluar- liga Amiñing/ Þu Madur (seiger hñ) huad hellst þu hefst ad/ þa hugsa þu vm þiñ sijdasta enda Dag/ þa muntu alldrei jllt giøra. Þesse Amiñing er harla Naudsynlig/ so ad þeir sem Gud hefur lænad Vit og Skyn/ og þeir sem hugsa vm Gud/ og nockra Rækt hafa a sinne Sæluhialp/ huse nockud fram̄ j Veigeñ fyrer sig/ ad þeir verde einhu- ørn tijma ad deyia/ og koma fyrer Chr isti Domstol/ og standa þar Reikning- skap af øllum Hugsonum Ordū z Giør dum/ Vier heyrum og sieaum/ og Raun giefur Vitne/ huørsu ad Menn naliga aller ganga fram̄ athugalauser/ hugsa

eckert þar vm ad þeir hliota eitt siñ ad deyia/hafa ønguañ Motgang/ Nrygd nie Angist/eru Hofmoduger/Ormduan der/þeir ed huørke hirda vm Gud nie Meñ/Lÿf nie Dauda/ Sumer af þeim þa þeir heyra talad vm Daudañ/ vm Sælena/heyra þeir þad ogiarna/seigiande/ Nuada Daude? Nuada Sæl? Þa eg dey/ þa er eg Daudur. Tale Meñ vid þa vm Nimerÿke z eilÿft Lÿf/ þa suara þeir sem Bureñ sagde/ Nuad a Nimen/huada Nimen? Hefdum vier ad eins Miøl. Sumer hallda ad Mañ sins Sæl epter Daudañ fare j Skynlausar Bestiur. Adrer seigia ad þetta sie vm litla Stund ad giøra/ þad verde ecke verre eñ jllt. Nøckrer meina so/ad Neluÿte sie ecke so Grimt og Neitt sem Prestarner seigia. Sumer seigia so/ Vier vilium lifa a medan vier lifum/z hafa goda Daga/ og þeir huxa alldrei einu siñe vm Daudañ/ lifa so sem þeir

Epi-

Epicuri/ sem seigia/ Ede, lude, bibe;
Post Mortem nulla voluptas: Pad er.

Et og dreck/leik hier og vert gladur
þuiad epter Daudañ eru vte allar Sæl
giætis Tijder. Soddañ Ogudliger Mæl
sar/ Forherdter Blinder Epicuri/ kunna
ecke annad enn ad forakta Guds Reide
Straff og Hefnd/ Ganga fram sem
Vitlauser Meñ/ edur Skynlausar Ski
epnur/ hafande øngua Von tilkoman-
da Lijfs/ trua ecke Vppristu þeirra Da
udu. Edur þo þeir true heñe/ þa giefa
þeir sig þar eckert ad. Þessum athuga-
lausum Ogudligum Møñum/ sem so
fyrerlijta Daudañ hier j Heime/ þm mū
Daudeñ verda eiñ grimur Odaudligur
eilijfur Tyrañe/ z a þeim syna siñ Kr-
apt og Mætt allañ ecke eitt Aar/ tiu/
eda tuttugu/ ecke hundrad/ ecke þusund
Aar/ helldur eilijfliga/ an alls Enda/
og þad sama giøra/ ecke hier a Jørdun
ne/ ecke a Himnum/ ecke j Paradis/ hell
dur j

dur j Heluijtis Afgruñe/ j Heluijſkum Ellde og Loga/ þar ed eckert er annad ad ſia og lijta/ eñ þa hrædeligu Heluij-ſku Diøfla og Aara/ Þar ecke er nema eymdarligt Oop og Ylfran þeirra For-dæmdu/ Þar ed er olijdanlig Fyla/ af Ellde og Brenneſteine/ ein ovmrædlig Kuøl Pijſl og Plaga/ hrædeligt Oop z Tañagniſtran/ og eiñ eilijfur Skiln-adur j fra Gude og øllum Heiløgum z allre Himneſkre Glede. Nu vppa þad/ ad nøckrer mættu leidaſt og leyſaſt wr Diøfulſins Kiøptum/og leggia af ſiñ ogudligañ Lifnad og Athugaleyſe/ og betra ſig einu ſinne/ Þa hef eg j godre Meiningu nøckrar Lijkpredikaner / vt af Greinum hins gamla Teſtamentis ſtuttliga ſaman teked/ þeim til Gagns ed þiggia vilia. Jeſus Chriſtur vor La uſnare/ hñ verndе oſſ z varduеite j ſijnū Sañleiks Lærdome/ z j Gudligu Frañ ferde/ og giefe oſſ vm ſijder epter þetta ſtundliga Lijf eilijft Lijf/ Amen.

Su Fyrsta
Lijkpredikun. Media Vita

Fyrsta Vers.

MItt j Lijfe erum vier/ vmvafder mz Dauda/ Huørt leitũ vær so fiñ⸗um hier/ Hialp vid þss um Boda? Til þijn Drotteñ alleina. Jll⸗giørda vorra jdrunst nu/ er þui valld ad reidest þu. Heilagr Herra Gud/ Heilagur Styrkur Gud/ Heilagur Lijkn⸗samur Lausnare/ þu æfenlege Gud/ Lat oss ecke falla/ j þa grim̃u Daudās Neyd/ Kyrieeleison.

Vtleggingen.

A v. Vers

Ers þetta avijsar oss og kienn er þria Hlute / J fyrstu / Symd og Vesölld þessa Lijfs hier a Jördunne / huört Lijf ad hladed er med allskyns Hörmungar / Symd / Freistingar / Siukdoma / Ja ad vijsu / med Daudanum sialfum er vmuafed.

Þar næst j annan mata verdur oss hier vijsad ad þeim Lijknar fulla Hialpara og Huggara / þeim Heilaga sterka Myskunsama Gude og Frelsara / huör ed oss vel gietur leyst og frelsad fra Freistingum / Symdum + allre Neyd.

J þridia lage seiger hier / huörnenn og med huörium hætte vier ödlunst þad / ad Gud hann verdur oss so nadugur + myskunsamur / sem er / ef vier vidurkiennum voraar Synder / jdrunst þeirra / og bidium vm Nad og Fyrergiefning.

Fyrsta Greinen.

Þetta Jardneskt stundligt Lijf er ad reikna j hia þui Himneska eilijfa Lijfe ecke annad enn lijtil Mynd + sannytur Skugge / Ja ad vijsu / þad er so sem eitt skeid eda fliotligt Hlaup til Daudans /

Huör

Huör sem fyrstur verdr ad na þui Tak-
marke/ og fyrstur endar sitt Hlaup/ sa
hefur best vr Bytum/ han̄ er frij orden̄
og frelstur fra margre Sorg og Neyd/
Eymd og Armædu. Þo ad vier lifum
leinge/ þa er einskis betra ad vænta/
Af Freistingum/ Areitingum og illū Ep
terdæmum er allur Heimur fullur/ Þad
sin̄ur og formerker huör ꝫ ein̄ godr Ma-
dur med sialfum sier/ ad þad er satt/
Þuiad a medan hn̄ lifer hier a Jördun̄e/
þa hefur han̄ huörke Roo nie Frid fyrer
Diöflenum/ Heimenum ꝫ sijnu eigenligu
Hollde/ Fellur j eina Synd epter adra/
Diöfullen̄ astundar ad skada bæde Lijf
hans og Sal/ Heimurin̄ syner hönum
vond Epterdæme og Hneyxlaner/ Iller
Men̄ eru med öfund og vnna hönum ein
skis Gods/ Sie han̄ j hærre Stiett edur
Metordum/ þa lætur illur Heimur ecke
af/ fyrr en̄ han̄ fær hönum vm koll kast-
ad/ Hafe Madur Heilbrigde sijns Lijk-
ama/ goda Konu/ hlyden Börn/ dygg
Hiu/ þar med adra goda Hlute/ þa ver-
da noger öfundar Men̄ og þeir ed han̄
hata/ Elske nöckur Guds Ord og fram̄
fylge San̄leikanum/ þa hid fyrsta hefur

A vj. han̄

hañ Andſkotañ ſier a Halſe og alla hũs
Limu / huórier Dag og Nott þad eina
aſtunda / ad koma hõnum fra Gudlig-
um Sannleik / med Dióſla Lærdome /
Mañа Setningum edur ódrum Villudo-
me / Edur ef þeir kuña / þa ſkada þeir
hans Lÿf. Þetta er þad ſem Jeſus Sy
40 rach klagar j 40. Cap. Og Job. 14.
14 Og S. Pall Rom. 7. Kallar vpp og
ſeiger / Eg veſall Madur / huór mun frel
ſa mig fra Lÿkama þſſa Dauda? Þar
fyrer er ſa gamle Adam huórge betur
komeñ eñ j Jórdena / hañ a þar heima /
So ad Aunden og Sælen verde frÿ og
fae lidugañ Gang til Guds Drottens
12 ſem hana hefur ſkapad / ſo ſem Salo-
mon ſeiger j ſinne Predikunar Bok / 12.
Cap. Og j Bok Spekeñar ſtendur ſo /
9 9. Cap. Daudligur Lÿkame þynger
Sælena / og þetta jardligt Hreyſe nidur
þrycker tuiſtrudu Hugſkote. Þetta viſſe
og ad ſeigia ſa Romuerſke Cicero / þar
hann ſeiger ſo / A medan vier erum jnne
Byrgder med Bõndum + Limum Lÿfs
þeſſa / þa verdum vier ad lÿda margañ
Motgang / Þuiad Sæluñe er af þeim
hæſta Himne nidur ſókt j þetta Jardne-
ſka Holld-

ſka Holld/ſo ad Heimuren̄ hafe þa ſem hōnum ſtiorne/ og þa ſem ſkoda kunne Guds Guddomlig Verk. Gud hañ hefur Sꜳlunne hellt j Lÿkamañ/ med þui Fororde/ad hun ſie til reidu þa hañ heimter hana aptur/ Eñ af þui þad er oviſt/nꜳr hañ vill hana aptur kalla/ꝫ vier vitum ecke/ a huōriū Deige eda Tÿma Gud vill oſſ burt ſuipta/Þa eigum vier alla Daga ꝫ Tÿma ad vera vidbwner og taka vara vppá oſſ/ ſo vier ſieū ecke vanbwner/ nꜳr kalled kiemur/ So ſem Chriſtur optſiñis amiñer oſſ/ einkanum Matth. 21. Cap: Vaked/ þuiad þier vited huōrke Dageñ nie Tÿmann a huōrium Mañſins Sonur koma mun.

Auñur Greinen.

Þeir Chriſtnu ſem elſka Guds Ord/ þeir hafa einn nꜳduġañ Gud a Himnum/ bꜳde j Lÿfenu ꝫ Daudanum/ Þar fyrer ſeiger S: Pꜳll/ Huōrt helldur vi er lifum edur deyum/þa erum vier Drottins/ Þetta ſama votta og eirneñ þau huggunarfullu Ordeñ ſem Christur talar/ Joh. 8. Sañliga ſeige eg ydr/ Ef nockur varduelter miñ Ord/hñ ſkal ecke

A vij. Dauds

11 Daudañ sia eilÿfliga. Og Johañ. 11.
Eg er Vpprisan og Lÿfed / huõr hñ tru
er a mig hañ mun lifa / þo hañ andest.
116 Og j Psalmenum þeim 116. Stendur
so / J Auglite Drottins er Daude hans
Heilagra Dyrdligur. Og med sam Ord
um ad seigia / þa er þetta Huggun christ
iña Maña. Fyrst / ad þeirra Daude hñ
er ecke eilÿfur / helldur stundligur / Ja
ad Vÿsu / hañ er ecke annad enn Suefn /
ein Huÿld / ein gledelig Burtfõr til Guds
eiñ ender a allre Neyd og Armœdu / eitt
Vpphaf allrar Glede og Fagnadar. J
annañ mata / ad þeir ecke alleinasta sofa
helldur munu þeir og eirneñ vpp aptur
rÿsa af Daudanum. J þridia lage / ad
þeir munu ecke ad eins af Dauda vpp
standa / helldur munu þeir og med Chri
sto þeirra Lausnara vpptekner verda til
eilÿfs Lÿfs / So sem S. Pall seiger /
4 1. Thessa. 4. Vier munum vpp tekner
verda j Skyen j mots vid Drotteñ / z blÿ
fa so hia hõnum alla tÿma.

Þridia Greinen.

Sa Hlutur fyrer huõrn ad Gud hañ
stillist til Frids og verdur oss Nœdugur /
er

er alleinasta Riettrnad Harm þrungeð ꝫ Hrygdarfullt Hiarta/ ꝫ eiñ nyr Lifnaðar/ nytt Framferðe/ Það er/ Truen a Christum/ Angur og Jðran Hiartans/ Otte og skielfing Gudligrar Reide vegna Syndana / og eitt christeligt Lijf og Framferde/huad ad er Auoxtur Jðraninar/ þ ta stiller Gud Himneskañ Föð vr so hañ sier aumur a oss. Vm Truna talar Spamadurin Jeremias 5. Cap. Drotten/ þijn Augu alijta Truna. Og til Rom. 5. Nu fyrst það vier erum fyrer Truna Riettlater ordner/ þa hofum vier Frid med Gude/ fyrer vorn Herra Jesum Christum. Vm Hrygd og Sorgfullt Hiarta seiger Dauid j Psalmenum 51. Harm þrungeð og sundurkrameð Hiarta muntu Gud ecke fyrerlijta. Og Esaie j sijdasta Capitula seiger Gud so/ Eg alijt þañ hiñ Auma/og þañ sem he fur sundurknosadañ Anda / og þann ed hrædest mijn Ord. Vm Jðranena/Angur og Trega og Sorg Hiartans vegna Syndanna/ talar Johannes Skijrare Marc. 1. Giöred Jðran/ꝫ trued Euangelio. Item/ S. Pall 2. Cor. 7. Eg gled mig/ad þier erud hyrgguer ordner

 til

2 til Jdranar. Item / Johel 2. Sundur
rijfed ydar Hiőrtu enn ecke ydar Klæde.
1 Item / Zach: 1. Snued ydur til mijn
ſeiger Drotteñ Zebaoth / þa vil eg ſnua
mier ad ydur. Vm nyañ chriſteligañ Lif
nad/edur god Verkeñ talar Spamadur
18 eñ Ezechiel 18. Ef ſa Synduge ſnyr ſier
fra ſijnum Syndum ſem hñ hefur giőrt
og giőrer þad huad riett er/hñ ſkal lifa
enn deyia ecke/ og hans Ranglætis ſkal
ecke framar verda minſt/helldur ſkal hñ
lifa/vegna þeſſ Riettlætis ſem hañ giőr
er/ Meinar þu (ſeiger Gud) ad eg hafe
þocknā a Dauda hins Synduga? Nei/
Eg vil helldur ad hañ ſnue ſier fra ſijnu
vonda Athæſe og Fram̄ferde. Og enn
aptur ſeiger hañ/ Legged j fra ydur all
ar ydar Yfertrodſlur/med huőrium þier
hafed broted a mote mier/og giőred yd=
ur eitt nytt Hiarta og nyian Anda/ Þui
ad eg hef őngua Þocknan a þeſſ Dauda
ſem deyr/ſeiger Drotteñ/ Þar fyrer ſnu
ed ydur / munu þier lifa/ ecke alleinaſta
hier ſtundliga/helldur og annars Heims
eilijfliga/ Þar til hialpe oſſ Gud fyrer
Jeſum Chriſtū vorn Lauſnara/ Amen:
Þad

Ni I Itt j Dauda ad oss slær/ Ogn af Vijtis Kuølum. Nuør þeim af oss hrunded fær? Hialp þu oss vier følum/ Þad ertu Drottenñ alleina. Mæd er Hiartans Myskun þijn Mañkyns Kuøl z Synda Pijn. Heilagur Herra Gud/ Heilagur Styrkur Gud/ Heilagur Lijknsamur Lausnare/ Þu æfenlige Gud/ læt oss ei ofbioda/ Ogn af Vijtis grimre Glod/ Kyrieeleison.

Vtleggingen.

Hetta Vers framsetz z eirneñ fyrer oss þriár Greiner / Su hin fyrsta er vm þa hrædeligu Mynd Heluijtis / med huórre Diófulleñ freistar vor z ognar a vorre Daudastundu.

Hin õñur Greinen er/ Huar vier skulum Hialpar z Huggunar leita j soddañ Freistingum / sem er hia þeim Heilaga Kerka Lijknsama Gude z Frelsara.

Su þridia er / Huar af þad kiemur / og huar fyrer Gud hañ alijtur Nꜳdar-samliga vora Neyd + Angist.

Fyrsta Greinen.

Mꜳluerks Menn þeir mꜳla Heluijte so sem eiñ grimligañ ognarligañ Dreka med opnu hrædeligu Gine / med storum ogurligum Toñum / hañ gys wr Muñe sier Ellde Reyk og Suælu / j kring vm þeñañ Dreka mꜳla þeir vijdar Follder / med torfærum storum sem eru fullar m3 elldligar Gryfiur og Breñesteins logan-de Pyttu / Þetta allt merker vissa Fyrer-dæmning og eilijfa Auruilnan / olijdan-ligañ Kulda / og odaudligañ Samuisk-uñar Orm / andstyggeliga Olykt Heluijt-is Ellds / Heipt og Hatur vid G[illegible] / ei-lijfa Bóluan og Gudlastan hans Heila-ga Nafns / eilijfañ Grꜳt Oop og Taña gnistran / j Heluijskum Loga og Ell-de / + ct. Þessa Mynd tekur nu Diófs-ulleñ / og setur hana fyrer Mañsins Hug skots augu / þa hañ skal deyia / og hann giórer hana so stora og hrædeliga / ad ef hiñ Siuke grijpur ecke j Trunne adra Mynd þessare gagnstadliga / sem er

Mynd

Mynd Guds Nadar / Himerijkis og eilijfs Lijfs / þa er þad med þeirre Mañ eskiu vte og endad: Enn christeñ Madur / hañ skal giöra sem Christur giörde / huörium ed Gydingar fyrer Sioner settu þessa ognarliga Mynd / þa þeir sögdu so / Hañ hefur treyst Gude / hñ leyse hñ nu / ef hañ vill / þuiad hañ hefur sagt / Eg er Sonur Guds. Enn huad giörer Herrañ Jesus? Hañ ansar öngum / lætur sem hañ heyre þad ecke / + giefur sig vn der Vilia sijns Himneska Födurs / Eins skulum vier giöra a vorre Daudastundu / og forakta allañ Jnblastur Freistingar + Skielfingar hins vonda Anda / og giefa oss vnder Guds Vilia / og befala vorar Saaler j Hendur Guds þess Himneska Födurs. Þuiad þo vier villdum / þratt a vid Diöfuleñ + setia nöckud j mote þss are ognar Mynd / þa orkum vier þo ön gnu / Þuiad meire er Andskotans Flærd og List / enn þad veyt Mañeskia kunne þar vid ad sia / Þar fyrer er þad Rad / sem S. Antonius kiende j Egiptaland mörgum Pijslaruottum / ad þeir skylldu hafa aptur Augun / Og med þessu mote hiellt hañ þeim stödugum +

 Auöls

Audlum og Pijslum/ so þeir gafu sig
Gude j Valld j Polenmæde/ med Lijfe
og Salu. Nær huñ Siuke giörer nu so/
þa mun þesse ognar Mynd og Skielfing
siälf burt hverfa og lijda.

Auñur Greinen.

Nær ed þier nu j Daudans Neyd þikt
er ad Gud hann sie þier reidur/ og vilie
kasta þier j Helvijte/ Þa skalltu þad viss
eliga vita/ ad hñ er þier þa sem nalæg=
astur/ og vill þa vera þier Myskunsam
ur/ Huiad so giörer Gud/ Þegar hañ
vill lifande giöra nockurn/ þañ deyder
hañ fyrst/ Þegar hañ vill læta nockurn
komast j Himerijke/ þeim steyper hañ fyr
re ædur j Helvijte nidur/ Þeim sem hañ
vill veita Nad og Myskun/ þañ sama
skielfer hann fyrst med Neyd og Angist.
4 + Spamadurin Abachuc seiger so j fiorda
Capitula/ Þegar Hörmungeñ er/ þa
miñist Gud a sijna Myskunseme. Psal.
30 30. Hans Reide varer vm eitt Augna=
blik/ og a Lijfenu hefur hañ þocknan.
Hia Spamanenum Esaia seiger Gud
54 54. Cap. Vm lijted Augnablik yfergaf
eg þig/ enn med mijkillre Myskun vil eg
safna

ſafna þier ſamañ/ ꝛc. Þo þier þike ſo
ſem Heluijſker Aarar vmkringe þig/ þa
heſt þu þo öngua Neyd/ Þuiad Dauid
ſeiger ſo/ 34. Pſal. Eingell Drottins
ſetur Herbwder j kring vm þa ſem hann
ottaſt/ og frelſar þa. Og j þeim 23.
Pſal. Þo ad eg gange vm myrkuañ Dal
þa hrædeſt eg öngua Olucku/ þuiad þu
Drottiñ ert hia mier.

Þetta er þad vier ſeigium ꝛ ſyngium/
Huör þeim af oſſ hrunded fær? Hialp
þa vier oſſ ſölum/ Þad ertu Drottinn
alleina/ Þuiad hann hefur lofad þui/
Pſal. 91. Hñ kallar a mig/þui vil eg
hialpa hönum/ Hañ þecker mitt Nafn/
þar fyrer vil eg vernda hañ. Hañ er eiñ
ſterkur Gud/ og kañ vel ad hialpa/ So
er hañ og lijka Myſkunſamur Gud/ og
vill giarna hialpa. Ad auk þeſſa þa
veit Madurin chriſteñ/ad fyrer þau Hei
lögu Sacramenta er hañ jnnplantadur j
þañ andliga Lijkama Chriſti/ og med-
tekenn til Samfielagſkapar Heilagra.
Þar fyrer þott hañ ſie nu veykur ꝛ kran
kur/ þa er hañ þo ecke einſamall/ hell-
dur ſtyrker Gud hañ/og aller Chriſtner/
til ad lijda þolenmodliga Sottena og

Siukdomen/ þar med ad yferuinna sinn
Dauda/ Synd + Heluijte.

Þridia Greinen.

Vier jatum j vorre Messu Credo/Ad
Gud han er af Himnum ofan komen fyr
er sokum vorrar Heilsu/ Huad hefur
annad sök og efne vered til þess/ad han
er Madur orden/vtan vor Angist + Ne-
yd? So sem hier stendur/ Mæder Hiar
tans Myskun þijn Mannkyns Buól og
Synda Pijn: Hann mæler so fyrer Mun
49 Esa. 49. Kann nóckur Kuinna ad gley-
ma sijnu Barne/ so hun sie ecke aumur
a Afkuæme sijns Lijfs? Nu þo hun gle
yme þui/þa vil eg þo ecke gleyma þier/
48 seiger Drottenn. Og 48. Cap. Minna
vegna/ Jæ vegna sialfs mijns vil eg þ
giöra/ og eg vil ecke giefa ödrum mijna
Dyrd. Vor Herra Jesus Christus hann
11 kallar og eirnenn vpp/seigande/Matth.
11. Komed til mijn aller þier sem erfid
ed og erud Þunga þiader/ Eg vil end-
urnæra ydur. Þess vegna kallast hn lijkn
samur/ myskunsamur/ nædugur/ þolen
modur/ fullur Giæsku/sa ed sijna Mysk
un audsyner vor öllum mæta/ rijkugliga
og

og margfalldliga/med dagligum og eï-
lijfum Velgiórningum. Hónum sie Lof
og Þackargiörd ad eilijfu/ Amen:

Þridia Vers j Media Vita.

MItt j Vijtis meſtu Ogn Miſ-
giørder oſſ reita/ Nuar fæum
vier þeim Nialp j giegn? Nuør
kann oſſ Lid ad veita? Þad ertu Drott
eñ alleina/ Þui Bloded þitt vor Chri-
ſte kiær kuittad allar Synder fær/ Nei-
lagur Nerra Gud/ Neilagur Styrkur
Gud/ Neilagur Lijknſamur Lauſnare/
Þu æfenlige Gud/ Nialp oſſ þa Neim
vid ſkilium/ ad hallda rietta Truarſlod
Kyrieeleiſon.

Vtleggingen.

HEtta Vers ſetr z fram fyrer oſſ
þria Hlute/ Fyrſt þa hrædeligu
mynd vorra Synda/ huóriar Dióf
ulleñ oſſ fyrer Sioner ſetur a Daudans
Stundu.

Þar næst/huar vier j soddan Neyd og Angist eigum ad leita Hialpar og Hugg unar/ Einkum sem er j hia þeim sterka og Myskunsama Gude/ og Lausnaranum Jesu Christo.

J þridia mæta stendur hier Sók og Efne/ huar fyrer vier skulum Hialpar + Huggunar hia Christo leita.

Fyrsta Greinen.

Tueir Hluter stryda almenneliga opt ast a Manneskiuna/ þa hun liggur fyrer Daudanum/ Fyrst daudliger Verker og Kuól vegna lykamligs Siukdoms/ huór ier Verker Mannsins Holld og Blod/ Ki du og Limu/ Merg og Bein j giegnum sminga/ og vm sijder slyta Sælena fra Lykamanum/ Huór Daudans Kuól og Pyna so er hrædelig og stróng/ ad bæde Riettruader og Vantruader klaga þar yser.

Þar næst j annann mæta plægast Mann eskiann med andligre Sorg og Pynu Sæ larinnar og Samuiskunnar/ Þuiad þa plagar Diófullenn ad setia framm fyrer Mannsins Hugskots Augu/ þesse þriu

ognar

ognarlig Bilæte/ Syndarenar/ Daud-
ans/ z Heluijtis/ Hañ setur þeim Siuka
fÿrer Augu Synder og Glæpe bæde sial-
fs hans og añara Maña/ Þar med og
eirneñ þau hrædeligu Dæme ognarligra
Ressinga sem Gud hañ hefur refst hin-
um og ödrum sem syndgast hafa/ Hañ
opnar þa fyrer Hugskots Augum hins
Siuka þær Pijsler og Kualer sem aller
Fordæmder verda ad lijda j Heluijte ei-
lijfliga. Og med þuilijkum Freistingum
kiemur hañ þui til leidar/ optsiñis/ ad
Mañeskiañ verdur oþolenmod/ fellur j
Efasemd og Gudlastan. Um soddan
Kuöl og Pijnu og Angist talar David/
Psal. 18. Daudans Bönd hafa umkrin-
gt mig/ og Belials Becker hafa skielft
mig. Bönden Heluijtis hafa umkringt
mig/ og Daudans Snörur hafa mig yf
erbugad/ og j Psal. 116. Fiötraner
Daudans umkringdu mig/ Heluijtis An
gist hefur snorted mig/ eg ratade j Ey-
md og Anaud:

J Heluijte eru marghattadar Kualer og Pijsler.

B v. Fyrst

1 Fyrst er þar eīn eilijfur oslöckuanlig⸗
ur Heluijskur Elldr / j huörium þeir For
dæmdu skulu breña eilijfliga / Mat. 25.
2 Þar er olijdanligt Frost og Kulde /
huar med ad fylger Oop og Tañagnist⸗
ran / Matth: 22.
3 Þar er olijdanlig Fyla logande Breñ
steins / Psal. 11.
4 Þar er eilijft Myrkur / Psal. 49.
Lios sed sia þeir alldrei ad eilijfu.
5 Þar er odaudligur Samuiskunnar
Ormur / huör ed þa Fordæmdu nagar
⁊ bijtur eilijfliga / Esa. j sijdasta Cap.
6 Þar er eilijf Pijna og Plaga / Högg
og Slög / Pro. 19. Spotturum er Vr⸗
skurdur til buen̄ / og Hamarslög a Hrygg
heimskra Maña.
7 Þar er eingen god Skickan / helldur
fara þar jlla fram̄ aller Hluter.
8 Þar eru ognarligar og hrædeligar
Sioner Diöflaña ⁊ allra Heluijskra arga.
9 Þar er eilijf Vist og Vera j Heluijsk⸗
um Ellde / og hafa alldre Von til nöck⸗
rar Endurlausnar / Daniel 12. Marger
sem liggia og sofa j Jörduñe munu vpp
vakna / sumer til eilijfs Lijfs / sumer til
eilijfrar Skam̄ar ⁊ Smanar. Og j Op
inber⸗

Anberingar Bok Joh. 14. Huǫr hañ til biður Dyred og þeſſ Mynd/ ⁊ tekur þſſ Teikn a ſitt Enne/ hañ mun drecka af Vijne Guds Reide/og hañ mun kueilaſt j Ellde og Breñeſteine/og Reykur þeirra Pijſla mun vppſtijga fra Eilijfd til Eilijfdar.

Snǫgt ad ſeigia/ J Heluijte er Hite og Kulde/ Hungur og Þoſte/ Oop og Ylfran/Vein ⁊ Kuein/Otte og Hrædſla Eymd og Erfuide/Neyd ⁊ Angiſt/Myrkur og Dima/Pijna ⁊ Plaaga/Olykt ⁊ Fyla af Ellde og Breñeſteine/Heluijſkur Elldur ⁊ Fyrerdæmning.

Hryggelig Harmaklǫgū þeirra Fordæmdu vegna eilijfra Heluijtis Pijſla.

Amandus Seus.

Auvi þa Eymd og Neyd/ Oh Heluijte og Dauda/Oh Veſǫlld oendanliga/ Oh Daude an Dauda/ Alla tijma ad deyia/ enn fulldeyia þo alldre / Oh Vein og Kuein/ Oh Hǫgg og Slǫg/ Oh plaagu og Pijſl/ Oh/Oop og Ylf-

kan/ alla tijma ad veina og kueina / alla tijma ad hropa og kalla/og verda þo alldrei Bønheyrder. Vor Augu sia(seig ia þeir) alldrei añad enn Pijsl og Pijnu/ Vor Eyru heyra alldrei annad/eñ wei + wei. O þier Biørg + Daler/epter huór in bijde þier? Huar fyrer hylie þier oss ecke fyrer soddañ grüñligum og ognarligum Stonum. Oh/ huad tuent olijkt er þad / Pijsl þessa Heims og annars/ O þu Veralldariñar Lyst og Glede/ hu ad suiksóm ertu / huóreñ blandar þu nu swrt fyrer sætt? Auij + wei og wei/ þad vier hliotum fra Gude ad verda rekner an allrar Nadar og Huggunar. Vor Osk er þesse. Ad þar være eiñ Mylnu kuarnar Steirn so vijdur sem óll Veróll din/so stor ad hañ tæke vpp j Himineñ/ og ad þar kiæme lijtill Fugl einu sinne a huóriñ hundrad þusunduñ Aaruñ lidnuñ/ + bære burt j Nefe sier af þui stora Biarge/ so mijked sem er eitt Mustars korn/ og þa eñ aptur ad lidnum hundrad þusund Aarum kiæme hañ aptur og giórde slijkt hid sama / og so frañueigis allt þar til ad hann hefde þad stora Biarg allt j burt bored/ Þetta er vor Osk og

Hiart=

Hiartans Sirnd (seigia þeir Fordæm-
du) Enn þetta kañ þm ecke ad veitast.
Þar fyrer þa er þetta Eymdar söngur
þeirra Fordæmdu / huör ed kiemur epte-
er Glede z Fögnud þessa Heims:

Auñur Greinen.

Þetta Traust höfum vier a Christo/
Ad hañ er vor Jesus/ Lausnare Sælu-
hialpare/ vor Christur/ vor Kongur og
Kieñemadz/ vor Syndaberare/ sa Högg
ormsins Höfud hefur sundur mared/ Da
udañ hefur droped og Heluijte nidur bro
tad/ hañ er vor Nadarstoll/ Forlijkun-
ar madur / Tulkur og Medalgangare/
vor Verndare/vor Vardueitare/vor Hug
gun/vort Skiol og Hæle/vor Von/ upp
a huörn vier meigum oss fullkomliga
forlata/ uppa þetta höfum vier nogar
Greiner noglig Dæme i Heilagre Ritnin-
gu. Psal: 46. Stendur so/ Gud hañ
er vort Athuarf z Styrkur/ Ein Hialp
i þeirre storre Neyd sem yfer oss er kom-
eñ: Og Moyses bidur so/ Psal. 90.
Drotteñ Gud þu ert vort Traust æ og
alla tijma/ Aadur eñ Fiölleñ urdu og
Jördeñ/ og ædur eñ Heimureñ var skap-

 adur

ædur / þa ertu Gud fra Eilijfd til Eilijfdar. Og Psal. 91. Seiger Gud / hn̄ hefur Girnd til mijn / þui vil eg frelsa han̄ / Han̄ þecker mitt Nafn / þar fyrer vil eg vernda han̄ / Hann akallar mig / þar fyrer vil Ab þænheyra hann / Eg er hia hónum j Neydeñe / eg vil hón̄ þad an̄ vtryckia / og han̄ Vegsamligan̄ giöra / Eg vil sedia han̄ med löngum Lijf dög̃ / ⁊ eg vil audsyna hm̄ mitt Hialpræde. Og Christur seiger Matth. 11. Komed aller til mijn þier sem erfided ⁊ erud af Þunga þreytter / eg skal endurnæra ydur. Og hin̄ Helge Bernhardus seiger so / Þegar Syndernar skielfa mig / og eg lijd Angist / þa sel eg mig j Blodugū Sarunum Jesu Christi. Og enn seiger Augustinus / J öllum mijnum aliggiande Naudum / þa finn eg önguna Betre Lækning enn Sarenn mijns Drottins Jesu Christi / þar sef eg ohræddur / þar hutle eg mig / hafande huörke Otta nie Hræslu fyrer Synd / Dauda / Diöfle nie Heluijte.

Þridia Greinen.

S. Johañes seiger j sijnū fyrsta Pist
le.

le/ 1. Cap. Blodeð Jesu Christi þad gi-
órer oss hreina af óllum Syndum. Og
2. Cap. Ef nóckur syndgar/ þa hófum
vier Medalgangaran̄ hia Fódurnū/ Je-
sum Christum/ hañ er Riettlætur/ + hñ
er Forlÿkunen fyrer vorar Synder/ Ecke
alleinasta fyrer vorar/ helldur og eirnen̄
fyrer allar Verȧlldarĩnar. Og Eph. 1.
Vier hófum Endurlausnena fyrer hans
Blód/ sem er fyrergiefning Syndanna/
epter Rÿkdome hans Nadar. Col. 1.
Hañ hefur Friden̄ giórt fyrer sitt Blod/
a Krossenū/ af sialfum sier til. 1. Pet.
1. Pier erud ecke endurleyster med forgeĩ
ngeligum Hlutū/ Silfre eda Gulle/ hell-
dur med dyrmæta Blode Christi/ sem er
þad saklausa og osleckada Lamb + ct.
Til Heb. 9. Christur er fyrer sitt eiged
Blod einu sinẽ geingen j þad Heilaga/ +
hefur vtuegad eina eilÿfa Endurlausn/
Og so sem þad er asett/ ad aller Men̄
skulu einu sinne deyia/ og þar epter er
Domuren/ So er Christur einu sinne off-
radur/ til ad burt taka margra Synder.
Enn j añad sin̄ mun hañ án Synda bir-
tast þeim til Sæluhialpar/ sem a hann
vona. Og 10. Cap. Stendur so/ Mz

eirne Fornfæringu hefur hann ad eilijfu fullkomnad þa sem helgader verda. Og j Openberingar Bokēne 1. Cap. Christ ur hefur oss elskad / ꝛ hefur þueiged oss af Syndomum med sijnu Blode / ꝛ giórt oss ad Kongum og Kiēnemónnum fyrer Gude sijnum Fódur / Þeim enum sama sie Heidur og Valld vm allar Allder All da / Amen.

Og j óllum þessum þremur Versum / þa giørum vier eina Bæn til Guds.

J fyrsta Verse bidium vier / ad Gud hañ vilie ecke læta oss falla j þa grim̄u Daudans Neyd / Þuiad Daudeñ hann er beiskur og grim̄ligur / hañ veyker Lijf ꝛ Sæl / Holld og Blod / Lidu og Limu / Bein og Briosk / og vm sijder sundur slij tur hañ Sælena og Lijkamañ. Nu mz þui ad Daudeñ er Syndareñar Laun og Verkaup / ꝛ ecke er møguligt ad vier slep pum hia hónum / þa liggur oss stor Ma gt þar a / ad vier bidium Gud ad hann læte oss ecke falla j þa stærstu Neyd og Angist Daudans / helldur þa vilie hann Myskun=

Allyſkunſamliga halldа oſſ vid j riettre Tru/ og giefa oſſ Sæluga ſtund/ ſo ad vier mættum vorar Sæler Gude Himneſkum Födur a Hendur fela. Vier ſkulum + hugga oſſ hier vid/ Ad fyrer Chriſtum er vor Daude ecke eilijfur Daude/ helldur Suefn / og fridarſamlig Burtför/ og eiñ ende a öllum Hörmungum/ og eitt Upphaf eilijfrar Glede og Sæluhialpar.

J þui ödru Veſſenn Bidium vier/ ad Gud hañ vilie ei lata oſſ ofbioda þær grimu Heluijtis Kualer/ ſo vier föllum j Efaſemd edur Aurutlnan: Eingeñ Hlutur kañ ad hugaſt ognarligre hrædeligre helldur enn Heluijte/ þuiad þar er eingeñ Endurlauſn/ helldur eilijf Fyrerdæmning. Þo ſkulum vier chriſtner Meñ hugga oſſ þar vid/ ad Jeſus Guds Son hefur nidur ſtijged til Heluijtis/ og hefur Diöfulen ſiötrad og herteked/ + Heluijte nidur broted/ ſo þad kann nu ecke/ ad hallda neinum þeim ſem truer a Chriſtum/ Chriſtur hann hefur allra vorra vegna vered þar nidre/ ſo vier ſkulū ecke þurfa ad koma þar/ og vera þar eilijfliga. Hefde Chriſtur j ſiñe eigenligre Per

C. ſonu

sonn ecke fared ofan hangad / ꝛ ecke mꝺ
ur Broted Heluijte ha kynne ecke óll Ver-
ólldenn ad leysa eina Saal j burtu hadan
ho aller Heilager stijge ofan hangad /
helldur mundu hier sialfer huór med ód
rum verda ad blijfa har eilijfliga: Þui
ad allra Mańa Heilagleikur/allrar Ver
alldarinnar Magt og Vellde / kann ecke
hiń minsta Neista af Helu̇itis Ellde ad
slóckua. Enn ha Christur kom har/ha
flydu fyrer hónum aller Dióflarner / og
forduduſt hań so sem heirra Dauda og
Banamań / Hań slóckte Elld Helu̇itis /
so ad eingeń Riettruadur harf hann nu
framar meir ad Hrædast.

J hridia Versenu bidium vier so / Hi-
alp oss ha Heim vid skilium/ad hallda
rietta Truar slod. Vor Herra Jesus sei
ger j Gudspiallenu / Eg em Vegurenn /
eingenn kiemst til Födursins nema fyrer
mig / Nu er had ecke neitt ańad sem oss
hellder a hessum Veige / nema Truen a
Jesum Christum / Þuiad so hefur Gud
lofad/ad huór sem truer og verdur skijr
dur/hań skule verda Sæluholpeń. Enn
af hui ad Truen er Gæfa Guds / ꝛ Ske
inkur hins Helga Anda / ꝛ kiemur wt af
Heyrn

Heyrn Gudligs Ords / so sem S. Pall
seiger / Rom: 10: Þa liggur oss Magt Rom.
þar a / ad heyra Guds Ord rækeliga / z
bidia Gud aluarliga vm rietta Tru:
Og þa Gud hefur hana giefed af sinne
Nad og Myskun / þa skulum vier bidia
eñ framar / ad hañ vilie auka hana med
oss / og j henne oss veruda og varduekta
allt til Æfeloka. Truen hun er fraba-
liga rijkur Fiesiodur / Hun seiger oss hu-
ørs vier eigum ad vænta og vona hia
Gude / sem er alls Gods / bæde stundliga
og eilijfliga / og ad sijdustu Arftøku ei-
lijfs Lijfs. Fyrer Truna faum vier og
eirneñ Føgnud og Frid j Samuisku vor-
um / og erum oskielfder / huad sem a gei-
ngur / og yferuiñum allar Astrijdur og
Freistaner med Þolenmæde: Þuiad Tru
en hun er ecke olijk Palmuidar trie / þess
meire Motgangur sem a hana strijder /
og vill hana nidur kiefia / þess meir reis-
er hun sig þar vpp a mote / og verdur
þar af styrkuare z kroptugre. Med einu
Orde ad seigia / Truen er vor Skiølld-
ur / huørn vier eigum ad setia j mote øll-
um elldligum Skeytum þess Hreckuijsa
Og huør hañ hefur þessa Tru hønum er
C ij. ecke er

eckert omóguligt/ Hun giórer oss nyiar Mañeskiur/ so ad vier reiknust fyrer Gude Fromer/ og þocknust hónum/ + ódlunst fyrergiefning Syndaña og þad eilijfa Lijf/ Þad veite oss Gud/ sa sem er Blessadur ad eilijfu/ Amen.

Aññur Lijkpredikun.

OG Drotteñ liet koma Drepsott yfer Israel þria Daga j samt/ so þar dou siøtijge þusund Manna/ Og þa ed Eingelleñ vtriette sijna Hønd yfer Jerusalem/ angrade þad Drotteñ/ og hañ sagde til Eingelsins/ Þad er nog/ Þijn Hønd lꝏte af. J añ.. Kongabokiñe j sijdasta Cap.

Vtleggingen.

ÞEsse Malsgrein hefur tvo Hlute iñe ad hallda. Sa fyrre/ Huar fyrer Gud lætur Pestilentiu og Drepsotter koma yfer Menn/ sem er vegna þeirra Synda.

Þad

Þad annad / huórnenn Gud verdur ap=
tur blijdkadur / og til Myskunar hrærd=
ur / Einkum sem er / fyrer Angur + Jd=
ran Syndanna / og ef Menn betra sinn Lif=
nad + sitt Framferde:

Fyrre Greinen.

Þeir sem skrifa vm natturlig Tilfelle
allra Hluta / og aller Lækninga Meist=
arar / þeir reikna þriar Greiner / huar
fyrer ad Drepsott og Pestilentia kome.
Fyrsta Sök og Efne til Drepsottar / er
ecke epter Natturu / helldur skiedur þad
þegar Gud hann lætur koma Pestilentiu
Drepsott edur adra faheyrda Krankdo=
ma / vt af Reide sinne / til Straffs og
Reffingar vegna margfalldra Misgiör=
da og Synda og Glæpa sem hann ecke
leinge lijda kann. Og til slijkrar Reffing
ar yfer oss / þa sender hann bæde goda
Eingla og Vonda. Vm þa godu Eing=
lana höfum vier hier liost Dæme. Vm
þa vöndu Eingla höfum vier Epterdæme
j Bokinne Job 1. Cap. Og j Psal. 78.
Stendur so skrifad / Gud hann j sinne Heip
tar reide vtsende illsku Eingla a medal
þeirra / og liet þa æda og olmast / og

 Illr

Jllt af ſier giöra.

2 Anñ Ordſök huar fyrer Drepſott eda Peſtilentia kiemur / hun er Natturlig / ⁊ kiemur af krapte og Verkan Himneſkra Höfudſkiepna / ſem er Sol / Tungl / Stiörnur / og af jllu Alite Planetaña ſijn a mille / einkum Saturni og Martis / lijka eirneñ af Formyrkuan Solar ⁊ Tungls / eda af añare Verkan Loptſins.

3 Hiñ þridia Ordſök til Peſtilentiu er Onatturleg / ſo þar verda ſnögg Umſkipte bæde Tijmans og Loptſins / af nöckru ſierligu Tilefne / So ſem ad er / þa Sumar er ofkallt og vott / þa Vetrar tijme er ofheitur og votur / Sömuleidis þa a Vor og Hauſt er onatturlig Vedratta / huar af ad Lopted verdur fwlt og kallt med vonda Vökuan / þeſſe Vökuan kiemur og þa lijka wr Dykium og diupum Pyttum / og ſlær ſier vpp j Lopted / þar til kiemur og jllur Daun af Hræum ⁊ ödrum Eiturligum Dyrū. Nær þetta ber nu ſo vid / þa er ecke möguligt añad eñ þar kome Sott ⁊ Kranklake. Þuiad Lopted er framar varmt og vott eñ adrar Höfud ſkiepnur / Þar fyrer tekur þad ſliotliga til ſijn Olykt ⁊ adrar

ädrar skadsamligar Vökuaner. Eñ mz
þui vier höfum af Loptenu Lijf + And=
ardrætt/ þa kann ei añars ad skie/ enn
þad/ ad þegar Lopted er spillt/ þa er
Mönnum vijs Skade/ og þad leider af
sier/ ad þar kiemur Sott og Siukdom=
ar + Dauden:

Auñur Greinen.

So sem Gud hañ er hardur og aluar=
ligur j Refsinguñe þa vier syndgũst/ So
er hañ þar þuert a mote godur + blijd=
ur og til Myskunar hneygdur/ef ad vier
lætum af Syndonum og betrum oss.
Gud er godur Giæskufullur og Nadug
ur/hañ hefur sitt Nafn af Godu/ Hañ
er sa riette Nadarstoll/ Og Myskunse=
men er hans Haleitasta Nafn/ Ad vij=
su/ Ef Guds Nad Giæska og Myskun
ylle ecke/ og ef hñ villde höndla vid oss
epter sijnu stranga Riettlæte/ þa kynne
ecke Heimureñ ad standa eina stund/ vier
yrdum aller eilijfliga glatader. Spama
durîñ David hñ prijsar öngua Dyrd mz
Gude so storliga/ so sem Myskunsem=
ena. Þuiad j Psal. 145. Seiger hañ/
Nadugur og Myskuñsamur er Drott=

 eñ/

eñ/ Polenmodur og mióg lÿknarſamur.
Drotteñ er óllum Nádugur/ ꝛ hñ myſk
unar ſig yfer óll ſÿn Verk. Þar fyrer
liggur Magt a yfer alla Hlute fram̃/
þa Sott og Peſtilentia geingur/ad vier
fyrſt leitum Andligrar Lækningar/ þeſſ
Lÿknarfulla og Náduga Guds/ ꝛ kom
um oſſ j Sætt og Forlÿkun vid hann/
medkieñum vorar Synder og Miſgiórd
er/ huóriar ed vallda ſoddan Reſſing-
um/ og Bidium vm Nád og Fyrergiefn
ing. Ad ſóñu/ þa er eingeñ Betre ꝛ Hialp
ſamligre Lækning j Sott og Siukdo-
me/ j Neyd og Motgange/ enn þeſſe/
ad ſnua ſier fra Syndonum/ læta af þe
im/ ꝛ gióra rietta og ſaña Jdran/ Hier
vppa hóſum vier nu Epterdæme Dauis
ds Kongs fagurligt j þeſſum Texta/
Huiad ſo ſtendur hier/ Þegar Dauid ſa
Eingeleñ/ ad hañ ſlo Folked/ ſagde hñ
til Drottins/ Sia/ Eg hef ſyndgad/
eg hef miſgiórt/ Huad hafa þſſer Sau
der giórt? Snueſt þÿn Hónd a mote mi-
er og mÿns Fódurs Hwſe. Sia/ ſtrags
epter ſoddañ Jatning og Vidurkieñing
Syndareñar/ þa ſagde Drotteñ/ hann/
fyrer Spamanneñ/ kuittañ/ Og Plag-
uñe

nu̇e linte. Alijka lesum vier hia Spa-
mañenum Jona vm þa i Borg Niniue
ad jafnstart sem þeir heyrdu þad til-
komanda Straff sem Gud ætlade ad
leggia vppa þa/ þa trwdu þeir þui/ og
giórdu Jdran og yferbot. Þar fyrer tal
ar so Jesus Syrach/ 38. Cap. Son Syr
minn/ Þegar þu ert siukur/ þa bid þu NB.
Drotten̄/ þa mun hn̄ lækna þig/ Lættu
af Syndonum og giór Hendur þinar o-
straffanligar/ og hreinsa Hiarta þitt af
allre Misgiórd/ Sijdan lættu Læknar
an̄ koma til þijn/ Þuiad Drotten̄ hefur
skapad hann/ Huór han̄ syndgast fyrer
sijnum Skapara / han̄ verdur ad koma
vnder Læknarans Hendur. Og er þetta
Jesus Syrachs Meining/ m3 stuttu Ma
le ad seigia/ Þegar Madur hefur forlijkt
ad sig vid Gud / þa skal hann ecke for-
sma Lijkamliga Lækning/ Þuiad Læk
ningen er komen fra þim̄ Hæsta/ + Drott
en lætur hana vaxa af Jórdun̄e/ og einn
Skynsamur Madur forsmar hana ecke.
Enn huórnen Menn eiga sier ad skicka j
soddan efnum/ verdur an̄arstadar kient/
Enn þetta er þad sem vier skulum at-
huga af þessum Texta/ ad med þui vij

 er vitū

er vitum þad / ad vier hỏfum ſo Naad=
ugañ milldañ Giæſkurÿkann myſkunſa
mañ Gud og Fỏdur / þa lætum oſs allt
Rapp og alla Roſtgiæfne þar a leggia /
ad vier mættum fa og audlaſt ſoddan
Naad + Myſkun / Þad verdur þegar vi
er giỏrum rietta og ſaña Jdran og Yfer
bot / og lætum ſia Auoxtu Truareñar /
ſem er Myſkunar Verken + Kiærleikſins
vid þañ naudſtadda Naunga / Þad er /
ad ſedia þañ Hungrada / ad giefa þeim
þyrſta ad drecka / klæda þañ Nakta / vit
ia þeſſ Siuka / hugga þañ Harmþrung
na / þa mun Gud verda oſſ aptur nad=
ugur og myſkunſamur. Þuiad ſo ſeig=
er Chriſtur Matth. 5. Cap. Sæler eru
Myſkunſamer / þuiad þeir munu Myſk=
un hreppa. Þar j mote ſeiger S. Jaco
2. Cap. Eitt omyſkunſamur Domur
mun falla yfer hñ ſem ecke hefur Myſk=
un ỏdrũ audſynt. A hinum ſidaſta Dei=
ge / þa ſa riettlæte Domare Jeſus Chri
ſtur kiemur / þa bregdur hañ þeim O=
gudligu og Fordæmdu ecke vm neinar
Synder adrar / nema vm Myſkunarleyſ
ed / og kaſtar þeim þar fyrer j eilyfann
Elld. Eñ Myſkunar Verken ſrra Fro=
mu

ann og Vtvölldu/ vill hañ launa med ei lijfre Glede og Sæluhialp/ Til huörrar oss leide sa Himneske vor Fader fyrer Jesum Christum vorn Lausnara/ Am̃.

Pridia Lijkpredikun.

Job: 14 3.

MAdur af Konunne fæddur lifer skam̃a stund / z er fullur Eymdar/ Hann vpp vex sem annad Blomstur/ og fellur af/ og lijdur burt sem añar Skugge/ og hefur ecke Samastad/ Og þu upplætur þijn Augu yfer soddan? Hañ hefur siñ asettan Tijma/ hans Mænadar tala er j hia þier. Þu hefur sett eitt Takmark/ yfer pad kiemst hañ ecke/ Job. xiiij.

Vtleggingen.

MEd þessum Ordum vtmælar z skrifar Job Eymd og Vesölld Mañskiepnuñar/ og skipter heñe j þrent/ J vpp hafed/ J framgangen/ Og j æfeloken/ Pad er/ Hann talar fyrst vm Fæding

Mannsins/ þar næst vm Lijf hans og Framferde/ J þridia lage vm Dandann og Afgangenn. Fyrst er Fædingen hörmulig/ Þa eru Lijfdagarner haskasamlig er/ og Dandenn hrædeligur/ Vm þessar Greiner skal vera vör Ræda ad sinne.

Fyrsta Greinen.

Madurenn hann er gieten og fæddur j Syndenne/ so sem David klagar j Psal. 51. Sia (seiger hann) eg et af syndsamligu Sæde gietenn/og j Syndonum hefur mijn Moder teked vid mier. Þar næst kiemur hann naken j Heimen so sem Job seiger 1. Cap. Nakenn kom eg af minnar Modur Lijfe/ naken fer eg þangad aptur. Og jafnsnart sem þad Madurenn kiemur j þessa eymdar Verolld/ þa tekur hann til ad grata sarliga/ og æper Fall Adams og Evu/ Og þar er ecke annad a ferdum j þann tijma/nema Neyd og Hörmung/ So sem Spekennar Bok en seiger vnder Personu Salomonis Ko ngs/ 7. Cap. Og eg fieck eirnenn (þa eg var fæddur) minn Andardratt af almennligum Vinde/ Og eg fiell eirnenn a Jörd ena/ sem oss alla ber/ Og Graturenn

var

var mitt fyrsta Hlľod/ lijka sem allra aňara/ og eg var j Reisum vppfæddur med Sorg/ Þuiad eingeň Kongaňa hefur annad vpphaf Fædingar/helldur hafa Þeir aller eins Inngang j Þetta Lijf/ og eins Vtgang. Adrar Skiepnur j Heimenum/ sem er/Fuglarner j Loptenu/ Fiskarner j Vötnonum/ Dyren a Jörduňe/ Þegar strax Þau koma j Lios/ Þa eru Þau fleyg og fær/ Maňeskian allraýnasta verdur langa tijma ad næfast og vardueitast/ Og ef Þar verdur nöckur Brestur a/og hun er ecke vppalen + fost vnd sem best/ Þa er vijs von Skada og Fordiörfunar.

Annnur Greinen.

Þa Madureň er nu vaxen + komen til Alldurs og Aara/ Þa hreyfa sier jafnfrant med hönum vondar Lystingar + Giender hins Gamla Adams/og Þess syndugu Hollds/ Og Þui meir sem Aaren vaxa/og Madureň elldist/ Þess meir stryda a haň Syndernar· Þuiad Maňsins Hiarta j Þessum Heime/ Þad er ecke ólijkt Skipe velltanda a Sio vijdum/ huört ed drifed verdur af Bylgium og

 Storm=

Stormum og hrekſt hingad + þangad j ymſar ætter. Hier er Otte og Hrædſla fyrer okomeñe Ogiæfu / Þar j ödrū ſtad er von okomeñar Lucku og Velgeingne / A þennañ ſtrijder Dramb og Metnad-ur / Hinn annar verdur fyrer Agirndar freiſtingu / Eiñ freiſtaſt af Loſta + Mun adſemd / Annar af Hatre og Aufund. Soddan Aſtrijdum og Stormum linner alldrei a medan Mañeſkian lifer hier a Jörduñe. Ad auk þeſſa þa er Mañſins Lijkame vnderlagdur og orpeñ meir enn þriu hundrud Krankdæmum / fyrer vtan allt þad ſem hid ytra kann til ad falla / ſem er Angiſt / Hörmung / Neyd / Motgangur / Hite / Kulde / Sorg og Ahyggia / huad allt eitt med ödru j giegnum geingur Ædar og Sinar / Merg og Bein / og Mañeſkiuna veyker og Mættlauſa giörer / og vm ſijder ſundur ſlijtur Aundena fra Lijkamanum / mz beiſkum Skilnade. Hier fyrer ſoddan margfallda Eymd vppkallar S. Pall Rom. 7. Og ſeiger / Eg aumur Madur / Huör mun leyſa mig fra Lijkama þeſſa Dandans? Og Jeſus Syrach ſeiger 40. Ca. Þad er eiñ aumligur hörmuligur Hlutr /

vms

vm allra Maña Lijf / allt fra Modurlijfe / allt til þess þr eru j Jórdena grafner / huór ad er Moder vor allra / Þar er ætijd Sorg + Ahyggia / Otte + Von / og med sijdasta Daudeñ / Þar er jafnan Reide. Vanlæting / Motgangur Ofridr / og Daudans Haske / Þar er Aufundseme og Þrætur / + c. Slijkt skiedur aullu Hollde / bæde mónum og Fienade / enn oguþligum maññe sióffallsliga framar.

Þridia Greinen.

Mañeskian veit ecke fyrer sinn Endadag. Vier erum j þessum Heime j Rijke Diófulsins / j soddan Giestaherberge þar Herrann og Hwsbondeñ er eiñ Skalkur / einn Þiofur / eiñ Ræninge og mordinge / Og med þui ad vier j soddañ Herberge og Giestahwse etum og dreckum / tókū Hunyld og Suefn / þa er ecke kostur a ódru / enn vier verdum vm sijder ad bitala. Þesse Hwsbonde hañ giefur óngua adra Fædu fram̃ vtan Pestilentiu Kóldu og allskyns Siukdoma og Sotter / Hñ giefur og ecke ad drecka vtan Eitur / Olyfian og Dauda. Slijkrar Fædu og soddan Dryckiar meigum vier vænta j þessu

Herberge/ Þad hlytur ſo til ad gan-
ga/ ꝛc.

Nu med þui ad vort Lijf er ſo fall-
uallt og veykt/ og hanger alla tijma/ ꝛ
a huórin Augnabragde/ ſo ſem a einum
veykum Þrǽde/ Og vier vitum ecke hu
órſu leinge vier þui hólldum/ og huórn
eñ vier þad enda munum / Þar med óg
eirneñ þa kiem̃ Diófulleñ a Daudaſtun-
dunne/ og ſtrijder vppa oſſ mz þeirre ogn
ar mynd Syndariñar Daudans og Hel-
uijtis/ og ſkielfer oſſ / þa hrǽdeſt huór
madur Daudañ/ og aller menn hafa hñ
og hallda fyrer eiñ grim̃ligan hrǽdelig-
an Hlut.

Enn Drotteñ Gud vor Lauſnare Je-
ſus Chriſtur/ hañ hefur oſs Aumum ve
ſólum manneſkium giefed nógliga Hugg
an og Lǽkning fyrer óllum þeſſum þre
mur Hlutum.

So mijked ſem ahrǽrer þa fyrſtu vo-
ra ſyndſamliga Fǽding/ þa lǽtur hann
oſs verda hreinſada þuegna og endur-
fǽdda j Skijrneñe. Þar þuǽr hñ og hre
inſar af oſs allar Synder/ gióꝛer oſs ad
Guds Bórnum ꝛ lofar oſs eilijfu Lijfe.

Þar nǽſt ſo mijked ſem ahrǽrer/ vort
Lijf

Liff og Lifnad og Framferde hier j Hei menum / þa ſetur hañ fyrer oſs Form + mæta / huórneñ vier eigum ad hegda oſs vid Gud og Naungañ / og þetta ſama gióꝛer hañ fyrer Predikun Lógmalſins + Euangeliũ / ſeigiande / Elſka þu Drott= eñ Gud þiñ af óllu þijnu Hiarta / + þiñ Naunga ſo ſem ſialfañ þig. Og huad þier viliid ad menn gióꝛe ydur / þa gióꝛed þeim þad hid ſama / Þad er gióꝛuallt Lógmaled + Spameñerner.

J þridia mæta / huórneñ vier eigum ad hugga oſs og hughreyſta j motgang enum / Offſokneñe / og allskyns Neyd Pl agu + Pijnu / þad kieñer vor Herra Chri ſtur Matth. 11. Kómed aller til mijn / þier ſem erfided og erud af Þunganum þreytter / eg vil endurnæra og lijſga yd= ur / Taked mitt Ok vppa ydur / og lær= ed af mier / þuiad eg er hoguær og af Hiarta lijtelatur / þa munu þier fiña Hu ijld ydrum Sælum. J mote Daudanũ giefur hañ oſs eina agiætliga Huggan Joh. 8. Ef ad nóckur helldꝛ mijn Ord hñ mun ecke Daudan ſia ad eilijfu. Þui ad ef vier a Daudaſtunduñe grijpum Gu ds Ord / og hólldum oſs þar vid / og dey

 um

um vppa þad / og bifølum Gude og vor um Lausnara a Hendur Sæler vorar / þa mun oss hvørke skada kuña Synd nie Daude / Diófull nie Helvijte / Helldr mun þad Orded færa oss þangad sem Christur sialfur er / til eilijfs Lijfs / Þar til hialpe oss øllum Gud Himneskur Fad er fyrer siñ Son Jesum Christum / Am̃.

Fiorda Lijkpredikun.

DAudans Dagur er betre eñ Fædingar Dagurenn / Þad er betra ad ganga j Sorgar hws / enn j Dryckiu hws / J Ninu er allra Manna æfelok / z þeir Lifandu setia þad sier j Hiarta. Betre er Hrygd eñ Hlatur / Þuiad Hiartad betrast af Hrygdenne. Þetta eru Ord Predikarans Salamonis j. vij. Cap.

Vtleggingen.

J Þessum Ordum setr Predikareñ Salomon fram̃ fyrer oss þriar Greiner / Fyrst setur hañ hvórt a mote ódru Fædingar

ingartijmañ og Daudadageñ / og seiger ad Daudadagureñ sie betre eñ Fædingar Dagurenn.

J annare Greineñe setur hañ + huórt a mote ódru / Sorgarhwsed og Dryckiu hwsed / Og seiger ad betra sie ad ganga j Sorgarhws eñ j Dryckiuhws.

J þridia mæta þa setur hañ huórt a mote ódru Hlatureñ og Grateñ / og seiger ad betra sie ad grata eñ hlæia.

Fyrsta Greinen.

Þesse Ord hlyda Holldliga / og so sem hefde þau einn Heidinge talad / ad Daude skyllde vera betre eñ Lijfed / Þui ad Gud hann hefur skapad oss til þess ad vier skulum lifa / So sem hañ talar fyrer Muñ Spamañsins Ezechiel seigande / So sañarliga sem eg life / vil eg ecke syndugs mans Dauda / Helldur ad hañ snue sier og life. Þar fyrer skulum vier þessa mals Grein skilia og vtlegg, ia ecke vppa Guds Verk / so sem ad sie Daudeñ betre eñ Lijfed / Helldur er þetta talad epter vorre meiningu Mañaña og epter þui sem Moñum er til Gieds vm Lijf og Dauda / hier a Jórdunne /

 einkum

einkum þa Kroß og motgangur edur ómmur Þyngsl a liggia. Þuiad ef ad þu villt spyria nóckurn mann ad/ sem verid hefur vid Predikunar embætted/ edur leinge hefur lifad j Bwskaparlage/ edur añad Embætte hefr haft/ ⁊ med allre godre aſtundan þar jnne ſtaded/ Villtu þeſsa ad ſpyria/ huória Þóck þeir hafe forþient med allre þeirra Armædu og óllu Erfide/ huórt þeir villdu ecke helldur vera dauder helldur enn ad lifa leingur j ſoddan mædu/erfide/ Sorg og Ahyggiu/ og vid meſta Oþacklæte þeſs arar Veralldar? Þa munu þeir viſsuliga giefa þetta Andſuar/ Ad betre ſie Dagur Daudans enn Fædingardaguar. Þuiad j þeſsum Heime ſie ecke añad enn mæda og Erfide/Eymd og Neyd/ þar med Oþacklæte/Fyrerlitning/Reide Oþolenmæde/ huar fra Meñ verda fyrer Daudañ leyſter/ ⁊ koma j Huijld ⁊ Frid.

Enn þeſse Mals grein er ein Aminning/ ad vier j motgange og Meinſemdum þeſsarar Veralldar/ ⁊ þeſsa Lijfs ſkulum ecke giefa oſs/og verda ſtadlauſeu/ Helldur ſkulum vier j óllum hlutum vera med godu Giede/ lijda og vm bera allt

allt huad vppa kann ad koma/So sem villde Predikaren̄ so sagt hafa/Þu skal lt lijda og þeigia/og hafa Þolenmæde + læt eckert motfall þig yfersttijga. Ef kiemur nockr Motgangur/vijk ecke/Hell dur hert þig vpp/ + gack j mot hönum hraustliga. Men̄ hallda mijked af sijnum Fædigar deige/hafa þa stort Prial og mijkla fagnadar Glede/ So sem lesed verdur af Kongenum Pharao/ Gen. 40. Og af Kong Herodes Matth. 14. Gen. Matth.
Enn j raun og sanleika/ þa er Andlats daguren̄ betre/enn Fædingar dagurenn/ Þuiad a Fædingar deigenum er Madur boren̄ til Syndaren̄ar/ til Hungurs og Þorsta/til Hita og Kulda/til Eymdar + erfidis/ Ja/ ad vijsu til allskyns Vesall dar og motgangs/Enn a Andlats deig enum verdur Madurfrelsadur + leystur fra allre Lijkamligre Eymd sorg + mot gange. Þar af er komenn sa sidur/ sem höfdu þær Þioder er köllvdust Thraces Fædingar dag man̄sins hielldu þær med hrygd Sorg og Grate/Enn Andlats dagen̄ med storre Glede/Giefande þar med ad skilia/ad fyrer Fædingena koma men̄ j Eymd og motgang/en̄ fyrer Dau

dañ verda þr þar j fra leyſter/þar fyr-
3 er hafa þeir Job og Jeremias Spama-
dur formællt ſijnum Fædingar deige.
Og j. 3. Cap. ſeiger Job ſo/ Huar fyr-
er do eg ecke j Modurlijfe? Þui hafa þr
lagt mig ſier j Skaut? Þui hafa þeir
giefed mier Brioſt ad ſiuga? Þa lægе eg
nu + være kyrr/ſuæfe + hefde huijld ɛct.
Og eitt af þeim vijſu hefur ſo ſagt/
Añad huórt er betra/ad þa alldrei fæd-
dur/eda ad deyia ſem fyrſt + ſnaraſt.

Auñur Greinen.

Þeſſe Malsgrein/ad betra ſie ad gan
ga j Sorgarhwſed enn j Dryckiuhwſed/
hun hliodar og eirnen j mote allra man-
na Meiningu og Dome/ Þuiad huór er
ſa/ad hañ vill ecke giarna helldur gan-
ga j Dryckiuſtofu/ þar ſem er Glaumur
og Gaman/ helldur eñ j þad Hwſ ſem
ecke er fyrer nema Sorg og Hrygd? Eñ
hier j mote talar Predikareñ Salomon-
is og ſeiger/ Ad betra ſie ad ganga j
Sorgarhwſ/eñ j Dryckiuhwſ/Huar fyr
er? Þuiad Angiſt og Neyd Sorg + hór
ming kienna Manne ad huxa til Guds.
Eñ j Dryckiuhwſenu og Snallaraſkap-
num

hõnum gleymer madur allre Angiſt ꝛ Sorg
og hurar ecke par vm Gud nie hans
Dom/ So ſem ad talar Spamadureñ
Eſa. 5. Cap. Og lijka ſo ſem ólkroen Esa: 5
ꝛ Dryckiuſtofan er ſa Skole/ huar meñ
læra ad gleyma Gude og hans Dome/
So þar þuert a mote er Sorgarhwſed
ſa Skole/ huar Mеnn læra ad þeckia
Gud/og miñaſt hans/og hura vm all-
ra manna Afelok/ſem er Daudeñ. Pui-
ad þetta bregſt ecke/ad huór ſa Madur
ſem hañ liggur hier vnder Kroſſe ꝛ mot
gange/Pijſlum og plægum/ hónum ver
dur þetta Lijf leitt vm ſijder/og hñ ver
dur feigen ad deyia/og hónom er Daud-
eñ ecke beiſkur. Enn hiñ añar ſem hef-
dagliga Glede Lyſt ꝛ velgeingne Hollð-
ſins / og þar vid er vanur/ og hefur
ónguañ Kroſſ nie Freiſtne/ og hefur ecke
Sorg og motlæte lided neitt/hann deyr
ecke viliógur/og hañ geingur tregt vnd
er Daudan. Þar fyrer vill Predikareñ
ſo mijked hafa ſagt/ Þu godur Chriſten
madur/ Læt þier vel lynda og lijka/þo
þu lijder meire Hrygd enn Glede/ meire
mótgang enn medlæte/ Kome Kroſſeñ/
Ja/ Daudeñ ſialfr/ þa vertu óhrædd/
D iiij. tak

tak þad allt til þackar/ og med godu/
Bid þu Daudañ ad koma/ Biod hónum
til Giests/ gióꝛ þier hann kuñugañ/ þa
mun hañ ecke verda þier Beiskur/ Hug=
ga þig med Ordum S. Pals þar hañ
14 seiger til Rom. 14. Huórt helldur vier
lifum edꝛ deyium/ þa erū vier Drottins.

Þridia Greinen.

Mæls Grein þesse/ad Betra sie ad syr
gia/ enn ad hlæia/ hun er og lijka eirueñ
j mote allra Maña meiningu/Þuiad þt
ta huxar huór og eiñ madur/ ad hañ vil
ie Betur og gudligar lifa þa hónum vel
geingur og þa hañ hefur goda Daga/
helldur eñ þa hañ lijdur Neyd og mot=
læte/ Huór og eiñ meinar ad hañ kunne
Betur Gude ad þiona/j Rijkedæme/Vall
de og metordum/ helldur eñ j Fatækt &
fyrerlitningu. Eñ hier a mote talar Pre
dikareñ j þessare Grein/ og seiger/ Ad
Betra sie ad vera hryggur enn ad hlæia.
Eñ fyrer huória Grein talar hū þetta?
Þess vegna/ ad med þui sa gamle A=
dam hañ loder so fast vid oss/ og hann
helldur mijked af Glaum og glede/dryck
iu og epterlæte og ódrum Vellystingum
Hollda

Holldsins/og stundar þad alleina/ og vill
ecke lata vijkia sier þar j fra/ Þa setur
Predikarenn hönum fyrer þessa mals
grein/ so ad hann helldur briote af sijnu
Sinne. Þar vm ber og Raun vitne opt-
sinnis/ Ad þeir sem eru hærre Stiettar/
so sem ad er Predikunar Embætted/
Verallðlig Valldstiorn/Hwskaparlaged
eda huada Kall og Embætte madr hef
ur/ef hann vill ottast Gud/og vera holl-
ur og trur þar jnne/ þa dregur af bæde
Hlatuřen og Gamaned/so ad opt hugs-
ar madurenn so/ Fiandenn sialfur hann ma
vera hier einn Predikare/hann ma vera hi
er Hwsbonde/ Madur fær önguа Þöck
nema jlla fyrer sijna Tru og dygd/ Eing
enn skeyter/ eingenn hirder vm nöckurn hl-
ut/eg vil lata þad vera sem þad er/pre
dike annar/siae adrer fyrer enn eg et c.
Ecke so/ Ecke so seiger Salomon/ hell
dur skalltu hallda framm vpptekинни hæ
tt/ Stattu j þijnu Kalle og Embætte
so sem þier hæfer/ lat ecke yferbuga
þig þad hid Vonda/ Hugga þig vid
Orden vors Herra Jesu Christi sem hann
seiger Joha. 16. Ad þesse Hrygd og Joh.
þetta sorgfulla Lijf skal ecke ad eilijfu
D v. vara

vara nie blijfa/ helldur skal hrygd og hörmung þessa Heims snuast j eilijfa Glede: Til þeirrar Glede hialpe oss Gud Blessadur Fader fyrer Jesum Christum sinn Son vorn Drottenn og Herra/ Amen.

Fimta Liikpredikun.

MAnnenn veit ecke sinn Tijma/ Helldur lijka sem Fiskurenn hann verdur veiddur af skadsømum Ongle/ og Fugleñ næst j Snørunne/ so verdur og Mañenum burt kipt a vondum Tijma/ seiger Predikarenn Salomon j. jx. Cap.

Vtleggingen.

ENn' þo ad þesse Predikarans Salomonis Ord ahrære allt Mañligt kyn/ J hann nefnda/ad eingenn veit huad a huørre stundu kann yfer hañ ad koma/og Olucka og ofalled er alla tijma vijst/ og kiemur yfer manneñ þa hañ minst varer og hann er sem vest vid buen/ Þa samt meigum vier þessa Grein vnderstanda og skilia

skilia vm Daudan/ huiad Dauden hann kiemur yfer oss fliotliga og oforuarand is. Enn tuo Hlute kiener Predikarenn j þessare Grein. Fyrst þad/ad Daudenn hann er viis/ enn Daudastundenn ouiis. Þar næst sannar hann og beuiisar þetta med tueimur Epterliikingum/ Fuglanna + Fiskanna.

Fyrsta Greinen.

Sa sem skrifad hefur Pistilen til Hebr. hañ seiger so j. 9. Cap. Aller menn eiga eitt siñ ad deyia. Og j añare Konga Bokeñe 14. Cap. Stendur so skrifad/ Vier deyium aller/ og so sem Vatn renn um vier j Jördena/ þui sem ecke er haml ad. Aller saman erum vier Gude vm eiñ Dauda skylldugir / Og nær hañ kallar oss/ sieum vier vte eda inne/ a Tune eda Torge/ edur huar vier erum/ þa verdū vier ad ganga med.

Nu er þessu so hættad/ ad alla tiima erum vier vanbuner/ og jafnan kiemur Daudeñ yfer oss ovart. Vier seigium ad vissu/ Ja/ þa eg hef þad og þad giört þad + þad fullkomnad/ þa vil eg giarnan deyia. Enn vier suikium og a tælar

drógum ſialfa oſſ/ og þetta er af ǫngre Aluóru talad/ Huiad þá Daudeñ kiem ur/þa biker oſſ ſó ſem vier hófum all⸗ tijd nóckud epter ogiórt/ ſem vier villd⸗ um þo giarna giórt hafa. Og ad ſóñu ef være þetta j voru Valldе/og ef Gud hann giæfe oſſ kiór ad vtuelia oſſ þann edur þañ Siukdom/edur þann ꝫ þann Dauda/þa munde oſs ei olijkt fara/og Þm ſem ſagt er fra/hñ ætte ad vtuelia ſier þad Trie a Huóriu hñ ſkyllde heing dur verda/ Enn hañ lieſt þad alldrei fiña j þui heila Lande. Eins mundu vier gió ra/ Vier vitum ad vier eigum ad deyia/ Enn ſamt drógum vier vndan/ ad Bræa oſſ til Daudans/Aar epter ær/ Manud epter manud/ Viku epter viku/ Dag ep⸗ ter Dag.

Þar af kiemur þad/ ad þa oſſ ſem ſijdſt varer/ og þa vier erum ſem meſt vm oſſ obrædder og athugalauſaſter/ og vier meinum ad eingeñ vode ſie a ferd um/ þa er Oluckan ſem næſt/ ꝫ Daudeñ fyrer Dyrum vte.

Auñur Greinen.

J añare Grein ſetur Predikareñ fram tuær

tuær Epterlijkingar af Fiskũnum + Fugl onum / seigande / So sem þad geingur til vid þa færmda Fiska og Fugla hier a Jördunne / Eins geingur þad til med oss aumar Manneskiur / Þegar Fiskuren glepsar epter Beitunne eda madkenum / þa er hann strax oforuarandis fastur a Aunglenum / og fangen / Þegar Fuglen hann flygur vt og leitar sinnar Atuinnu / þa er hann fastur j Snörunne / riett a þeirre stundu / þa hann ætte sier einskis Otta von.

Eins geingur þad til med oss aumar Mañeskiur / Þegar vier meinum / ad vier lifum sem allra best / og erũ glader og lystugier / þa kiemur Daudeñ / og yferfell ur oss skyndeliga. So skiede Kongenn Baltasar j Babilon / Daniel 5. Þa ed hañ hafde tilreidt eina herliga Mæltijd + dyrdligt Giestabod handa sijnum Vill dar mönnum + Höfdingium / og hañ liet frambera þau heilögu Kieren / sem hñs Fader Nabagudonosor hafde teked burt vr Musterenu til Jerusalem / og giörde sig drucken af þeim / og lastade Jsraels Gud / þa skiede þad so / ad hañ vard drepen a þerre sömu Nottu. Eins gieck

Dan. 5.

þad Aman / so sem skrifad er / Ester 5.
Cap. Þa ed hann meinte ad hann hafde
sem best vtriett sijna Sök / + være j mest
re Virdingu og Vinattu hia Kongenum
Assuero og Drottningunni Ester / + þa
hañ villde vegna Mardochei asma alla
Gydinga / þa kom Olukkan skyndeliga yf
er hann / so ad hann vard heingdur a
þeim Galga / sem hann hafde fyrerhug
ad Mardocheo.

Eins alijka gieck þad þeim rijka man
ne / vm huörn skrifad er Luc. 12. Þa ed
hañ hafde nu saman safnad Vijne + Vist
um til margra Aara / og hañ hugde sier
nu ad eta og drecka / og hafa goda Da-
ga / þa mællte Gud til hans / Þu Dáre /
A þessare Nottu verdur þijn Sæl fra
þier teken / Huörs skal þad verda sem
þu hefr safnad?

So seiger + Christur vm þañ otrua
Þion / Matth. 24. Sem meinte / ad
hans Herra munde ecke koma heim so
snart / þui tok hañ til ad beria a sijnum
Samþionum / drack og russade Dag +
Nott / og var gladur og obrædur vm
sig. Enn Christur seiger / Herrañ þessa
Þions hann mun koma a þeim Deige /
og a

og a þærre stundu sem hañ minst varer/
og mun skipta hönum j sundur/ ⁊ giefa
hönum hlut med Hræsnörum/ þar ed ve
rda mun Oop ⁊ gnystran Tañaña. Og
S. Pall hañ seiger 1. Thess. 5. Dag
ur Drottins hañ mun koma so sem Þio
fur a Nottu/ Þuiad þa meñ seigia so/
Þar er Fridur/ þar er eingeñ Vode a fer
dum/ þa mun Fordiörfunen skyndeliga
yfer þa koma. Dauid hañ klagar j 39.
Psal. Seigande/ Huörsu fanyter eru all
er Menn/ þeir ed so athugaleuser lifa:
Þeir lijda j burt sem Skugge/ og giöra
sier marga oþarfa mædu/ Þeir safna
saman og vita ei huör þess mun niota.

Og med þui ad vort Lijf er so fall-
uallt/veykt og ostödugt/og hanger alla
tijma/ ja a huörju Augnabragde/ a eiñ
um veykum Þræde/ þa viduarar og a-
minner Christur oss Matth. 25. Og sei
ger/ Vaked/ þuiad þier vited ecke Dag
eñ edur tijman/ a huörium Mannsins
Sonur mun koma. Og hia Luc. j 12.
Seiger hñ/ Vakted ydur/ ad ydar Hiör
tu ecke þyngist af ofáte og ofdryckiu/ ⁊
af ahyggiu þessarar Næringar/ ⁊ kome
Dagur Drottins skyndeliga yfer ydur/

Þuiad lÿka so sem Tælsnara mun hann koma yfer alla þa sem a Jördūne bwa. Og j þeim 90. Psal. Bidur Moyses so/ Drottēn/ Kiendu oss ad hugleida þ/ ad vier hliotum ad deyia/ so ad vier verdum forsialer/ Þuiad þusund Aar eru fyrer þier so sem Dagurenn sa j giær er vmlÿden/ og so sem ein nætur Vaka/ Þu lætur þa burt lÿda so sem Strauma/ og þeir eru so sem Suefn/ Lÿka so sem Gras þad sem snemā blomgast/ og snart velkist/ og ad kuöllde verdur vpphöggued og þornar: Og S. Jacob seiger so/ Þier vited ecke huad ad skiedur a morgun/ Þuiad huad er ydart Lÿf? Ryk er þad/ sem litla stund varer/ og huerfur þar epter j burtu: Þar fyrer liggur oss magt þar a/ ad vier lifum j otta Drottins/ so ad nær Herrañ kiemur/ ad vier mættum þa verduger finnast / ad standa frañe fyrer Mannsins Syne/ og verda med hönum Hluttakarar hans Rÿkis j eilÿfu Lÿfe/ Þar til hialpe oss Gud/ Amen.

Siötta Liikprëdikun.

So

SO sem Eiken fellur/ Falle hun j Sudur edur nordur/ og j huøria Aatt sem hun fellur /þar liggur hun/ So seiger Predikaren̄ Salomonis xj. Cap.

Vtleggingen.

I Þessare Malsgrein vtmálar Predikaren̄/ og oss fyrer Sioner setur/ Veyke vors Lijfs/ og vissan Dauda/ eñ þo Dǿudastundena ovijsa/ Og vill hañ þar fyrer hafa oss amint med þessare Epterlijkingu vm Tried/ ad a medan vier lif um + a medan vier erum hrauster + heil brigder/ þa skulum vier giǿra gott af oss/ + læta sia Auǿxtu Truareñar/ Þad er/ Vier eigum ad jdka oss j Kiærleiksins giǿrdum og mijskunar Verkum vid Naungan̄/ Þuiad a medan vier lifum hier j Heime/ þa er erfides tijmen/ Ann ars Heims er sa tijme/ nær Erfided verd ur launad/ Nu er sa tijmen a huǿrium vier eigum ad sa nidur Sædenu/ eñ j ǿd rum Heime þa er Kornskurdar tijmen/ þa vier vppskierum þad vier hǿfum hk er j Heime nidur sad. So sem Herrann

E· Christr

Christur sialfur vor liufe Lausnare hann lyker og samiafnar Euangelij tijma i
Heime þßu vid Sædis tijman Matth. 13. Og þui okomna Lijfe aañars Heims iafnar hañ vid Hausttyrkiu ✝ Kornskurd ar tijma / Enn Himerijke iafnar hañ vid Kornhlodu / i huörtu hañ safna vill Hue itenu / þad er Vtuöldum sijnum / Enn Agnernar og Illgresen / þad er þeir Van truudu og Ogudligu / þa vill hann vpp Breña med eilijfum oslöckuanligū Ellde.

Marger eru þeir / sem vilia draga vndan Bot og Betran sijns Lifnadar / og ad giöra god verken / til þess þeir eru sinker / edur til annars Heims / og seigia so / Pad er ecke olijkt Mañeskian / ✝ eiñ Bogmadur edur Bissuskyttare / þegar hañ stendur fyrer Merkenu / ✝ skytur vel af / þa fer hñ ecke a miss marked / Lijka so eirneñ / Pegar Manneskian a siñe Ba nasæng giörer Bot og Betran / þa deyr hann vel / huörneñ sem hañ hefur lifad þangad til.

Eñ heyrdu godur Madur / ✝ drag þig ecke sialfañ a tælar / Konst og Kuñætta eins Bogmans edr Byssuskyttara er ecke komen alleinasta i þui / ad skiota af / hell

dur

bur j þuí ad hallda Byssuñe edur Bogan-
um kyrrum/ og lꝏta ecke skialfa nie skei
ka hingad og þangad / Þuiad skialfe ed
ur skeike Byssan edur Bogen/ j þui þu
skytur af/ þa hæfer þu ecke a marked.
Lijka eins vill þad tilganga hier/ Ef
ad mañeskian vill forlꝏta sig vppa þad
sijdasta afskot/ og lifer alla sijna Daga
j Syndum og athugaleyse/ og dregur vn
dan gott ad giöra til seinustu stundar/
þa skiedur þad visseliga/ ad hañ misser
marked þess eilijfa Lijfs. Þuiad Næad
ureñ j siñe Banasott og a Daudastundu
ma ecke nöckurneigeñ skeika j Truñe/ ed-
ur skialfa/ edur falla j hinar og adrar
Meiningar/ helldur vera viss vppa sijna
sök fyrer rietta Tru og saña: Eñ huar
vill hañ þa a sinne Banasꝏng og j sijd-
asta tijma fa og ödlast Truna? Þar hñ
hefur alla tijma þad forsomad og fyr-
erlited huar med Truen fæst? Hñ hefur
ecke viliad ganga til Predikunar/ ecke he
yra Guds Ord/ ecke lꝏta af Syndeñe/
eda betra sinn Lifnad. Huörnen skal nu
soddan Madur vænta sier nöckurs gods
hia Gude? Og hafa Huggun af Guds
Orde/ a sijdasta tijma/ þa Lijf og Sæl

 skulu

ſkulu ad ſkilia? Þuiad ſo ſeiger Gud j
1. 2 Samuelis 2. Cap. Huỏr hann heidrar
mig/ þann vil eg og heidra/ Huỏr hañ
forachtar mig/ þañ vil eg og lÿka eirn
en forſma/ Villtu ecke þeckia mig * ſkey
ta vm mig þa þu ert med heilbrigdum
Lÿkama/ þa vil eg og ecke þeckia þig/
þa þu ert veykur og ſiukur. Hafer þu
ecke medkient mig fyrer þiñ Lauſnara j
Lÿfenu/ ſo blÿf nu an miñar Hialpar j
Daudanum. Epter godan og gudligan
Lifnad kiemur jafnan godur og chriſte=
ligur Afgangur/ Eñ ſa ed jlla lifer hñ
34 fær jllan Afgang/ Pſal. 34.

Ad vÿſu þa eru Gude aller Hluter
mỏguliger/ Hañ kann ad hialpa a þrre
ſÿduſtu Stundu/ og þann Synduga ad
giỏra Riettlætan/ ſo ſem hñ giỏrde vid
Ræningiañ a Kroſſenum. Eñ þad Ep=
terdæme/ er ecke þad ſem huỏr Madur
ſkal epter breyta/ og draga þui vndan
ſÿna Jdran til ſÿdaſta tÿma/ og forlæ
ta ſig vppa þañ ſÿdaſta Tÿma/ Eſt Ex=
emplum Conſolationis, non Imitationis.

Þetta er Guds Vilie og ſkickan/ þad
hañ ſÿna Næd og Myſkun/ ſÿnar Gæf
ur/ Syndaña fyrergiefning/ eilÿft Lÿf
og

og Sæluhialpena fram̃bydr fyrer Predikun þeſſ Heilaga Euangelij/ ſo ſem S. Pall ſeiger/ Rom. 10. Truen hun kiemur af Predikunene/ enn Predikun fyrer Guds Ord. Og hia Lucas j 11. Ca. Seiger Chriſtur ſo/ Sæler eru þeir ſem heyra Guds Ord ⁊ vardueita þad. Nu med hui ad þetta er ſo/ þa ſkulum vier j ønguan mæta vora Jdran ⁊ god verken allt til ſijdaſta tijma ⁊ ſeinøſtu ſtũdar vndandraga/ Helldur ſo/ A medan vier lifum/ og høfum ſtund ⁊ tijma ad giøra þad gott er/ þa giørum þad. Og þegar Naad og myſkun Guds hun verdur oſſ fram̃boden fyrer muñliga Predikun Heilags Euangelij/ og fyrer þau Heiløgu Sacramenta/ þa ſkulum vier hana ecke fyrerlijta/ eda læta hia oſſ hlaupa/ Helldur med allre Reuerentiu Virdingu ⁊ þacklæte taka til vor/ ⁊ betra vorn Lifnad/ treyſta Gude af Hiarta/ og hegda oſſ og ſkicka vid Naungañ ſo ſem Gud hefur boded.

Þetta kallar S. Pall rijkugliga og j Bleſſan nidur ad ſæ/ Þar vill epterfylgia eın ſæleg og rijkuglig Kornſkiera/ Þuiad ſo ſeiger hñ Gal. 6. Huad hellſt

Eiij. madurs

Madurenn nidur sæer/þad mun hann vpp skiera / Huôr j Holldenu nidur sæer/hann mun af Holldenu fordiôrfun vppskiera/ Enn huôr hann nidursæer j Andann / sa mun af Andanum eilijft Lijf vppskiera. Preytunst ecke gott ad giôra/ Þuiad þar mun koma / ad vier munum oþriot ande vppskiera. Þar fyrer a medan vier hôfum tijmann/ þa lætum oss giôra gott huôrium Manne/þo hellst þm sem eru af Truarennar Heimkynne. Og 2. Cor. 9. Seiger hann/ Huôr hann sæer sparliga/sa mun + sparliga vppskiera/ Enn huôr hann sæer j Blessan / hann mun og med Blessan vppskiera. Þad vill so ganga til sem hier seiger.

Quod sibi quisq; serit, præsentis tempore Vitæ
Hoc sibi Messis erit, quum dicitur, Ite, venite.

Þad er / huad hellst Madur nidur sæer/ jllt edur gott hier j Heime / þad mun hann finna og vppskiera a Doms Deige. So er nu Jennhalld og meining þessarar Greinar þetta. Þegar Tried þad fellur falle þad hingad edur þangad/þar ligg ur þad/So er og/med huôrium hætte Madur hann fer af þessum Heime/ so kiemur hann fyrer Domenn/ so sem þar seiger

seiger/ Qualem te jnuenio, talem te judico.
Þegar Madur hann er andadr/og hann
er dæmdur annad huórt til Lijfs edur ei
lijfs Dauda/þar blijfur hañ/ þar hial-
par þa eingen Jdran/eingen Yferboot/
Helldur so/ Huór hañ fer burt j riettre
Tru/og forlætur sig vppa Guds Ord/
hañ verdur dæmdur til Lijfsins. Eñ hu-
ór hañ burt fer hiedan j Vantru og æn
Guds Ords/ hann verdur til Daudans
dæmdur. Hier a mille er eingeñ vegur/
þuiad Christur hañ seiger/ Joh. 3. Hu- Joh.
ór hañ truer a Guds Son/ hañ hefur þ
eilijfa Lijf/ Eñ huór hañ ecke truer Syn-
enum/hñ mun ecke sia Lijfed/ helldr blij-
fur Reide Guds yfer hönũ. Og Math. matth
7. Cap: setur Christur tuo vegu/ ⁊ sei-
ger/ Sa Vegur er breidur/sem liggr til
Glótunar/og þañ Veg ganga marger/
Eñ sa Vegur er þraungur sem ligur til
Lijfsins/og þeir eru faer sem hañ siña/
Gud hañ giefe oss sijna Nad/ ad vier
göngum þañ rietta Veg/huór Vegr ad
er Christur sialfur/ og ódlunst vm sijder
og naum Herberge þess Himneska Föd-
ur lands/ Amen.

MInstu Madur a Skapara þiñ/ a þÿnum æsku Alldre/ædur enn þeir vondu Dagarner koma/og Aaren nalgast ad þu seiger/ þau þokn ast mier ecke/ Aadur eñ Solen Tungl ed og Stiørnurñær verda myrkuar/ og Skyen koma epter Regned A þeirre tÿd þa Vaktarar j Hwsenu skielfast/ og þeir Sterku verda beygder/og Mylunar standa tomar/þui þær eru ordnar so fæar/ og Synen er myrk j giegnum Gluggana/Og Dyrnar a Strætunum blÿfa til lucktar/ ꝛ Raustein heñar sem Kuørnena dregur verdur lÿtil/ og hun vaknar vpp nær Fuglen syngur/ og þa allar Dætur Saunguaraña beygia sig/ Og þa þeir storu ottast og hrædast a Veigenum. Nær Mandeltried blomgast/ ꝛ Grashoppurnar þyngiast/og øll Lystingen forgeingur/ Þuiad Madur-

enn

eñ fer þangad ſem hañ ſkal vera eilijf-
liga/ Og þr ed Narmagrœtana þylia/
ganga vm kring a Strætonum/ Aadur
eñ Silfur ſnuran breſtur j ſundur/ og
ſu Gullkielldan hleypur frañ/og Vatz
ſkiolurnar leka vt hia Bruñenum/ og
Hiolen j ſundur brotna hia Bruñnen-
um/ Þuiad Dupted hlytur ad verda ap
tur ad Molldu/ſem þad ædur var/ Eñ
Lijfed og Andeñ kiemur aptur til Gudz
þeſſ ſem hañ gaf/ Þeſſe eru Ord Pre-
dikarans Salomonis j ſijdaſta Cap.

Vtleggingen.

HJer vtſkrifar og mælar Predikareñ
Elle Mañſins/med mörgum kieñing
ar Ordum/ og pryddum Orda Atkuæd
um/ og med mörgum Epterlijkingum/
og Tilſeylum/ Huar med hañ vill oſſ
aminna/ad vier ſkulum riettelega hyxa
vm Mañſins Alldurdom/ + huad þũg
Ellen er/ og ad lifa vel/ og ad giöra
god Verk Gude þægelig a medan vier er
um Vnger og Æſkutijmen er/ og draga
Ev. ecke

ecke vndan ad betra vorn Lifnad / allt til sijdustu Daga. Þuiad þetta er ein al meñelig Plaga a Jördunne / Ad flestur fiölde Maña vndan dregur sijna Jdran og Aferbot Lifnadarins / allt til Elledagaña / Þetta er huörs mans asetning ur / ad neyta þeirra vngu Daga / og ala sijna Æsku med Glede / og Holldsins epterlæte / Huör og eiñ meinar / hann hafe nogan tijma ad verda godur / og ad lifa gudliga / þa Synden sialf lætr af og yfergiefur hañ. So kiemur þad til ad ma dur lætur þann gamla Adam hafa sinn Vilia / og giefur hönum allañ Taum la usan / + ottast ecke j sinne Æsku ad fremia Synder og straksskap / er ohlydeñ / þuerbroten / sparar öngua Pilltmensku / lifer j Lausung og ödrum Löstum / og lætur sier önguan Pilltskap ofliüten þikia / Kallar vpp og hropar med þeim ogudligu / j Bok Spekennar 2. Cap. Nu vel / Höfum goda Daga a medan tijmaen er / og neytum vors Lijfs j Vngdomenum / Vier vilium fylla oss af þui besta Vijne + dyrdligum Smyrslum / Vier vil ium ecke gleyma vorn Æskublomstre / Giörum oss Kransa af fögrum Lilium
adur

Madur eñ þær visna / Eingen af oss læte nöckurn hlut vanta a neina Ofneytslu / so menn meige j alla stade frietta / huöria su vier höfum glader vered / Þuiad vier höfum ecke annad af Heimenum eñ þet ta / Sem þeir villdu sagt hafa / Neytzum vorrar Æsku og Vngdoms / Madur eñ vier elldunst / og verdum kallder / ⁊ til allra hluta oduganliger ⁊c.

Enn Predikareñ hañ setur hier annañ Lærdom frañ fyrer oss / seigande / Þu gödur Madur / huör þu ert / drag ecke vndan ad betra þiñ Lifnad / til þess þu ert gamall ordeñ / helldur huxa þu til þijns Skapara j Vngdomenum / Minstu þar a ad þu ert af Gude skapadur til þess / ad þu skuler vera fromur / ⁊ lifa riettferduglliga / So þu meiger vm sijder / fyrer þm stranga riettlæta Domara standa gödan reikningskap af þijnu Lijfe og Framferde / Þar fyrer betra og bæt þinn Lifnad / a medan þu ert vngr / Madur eñ þeir vondu Dagarner koma / ad þu seiger / þeir þocknast mier ecke / Þad er ad skilia / Nadur eñ su þunga og leid enliga Elle kiemur / huöria þungt er ad bera. Þuiad Ellen er ein þung Byrde /

og þo aller hana girnest/ þa þocknast
hun önguum þa hun er komen. Og Je-
sus Syrach seiger 17. Cap. Snu þu þier
til Drottens/ og yfergief þiñ syndsam-
ligan Lifnad/ Bid þu Drottin/ og lát
18 af jllu. Og j 18. Cap. seiger hann/
Drag ecke vndan þijna Yferbot/ þar til
þu verdur siukur/ helldur betra þig á
medan þu gietur eñ nu syndgast/ Drag
þu ecke a frest godur ad verda/ og bijd
ecke med betrun þijns Lifnadar allt til
Daudans: Og vilier þu Gude þiona/
þa lát þeir þad vera Alvöru/ so þu fre
istest ecke Guds/ Minstu þeirrar Reide siñ
kom[ur] mö a sijdasta tijma/ og a þa hefn
dena þegar þu hlytr j burt ad fara. Þui
ad þa Madr er saddr/ þa skal hñ þein-
kia ad aptur ad nyiu kann hñ hungradr
ad verda/ Og þegar Madr er rijkr/ þa
skal hñ huxa ad aptr ad nyu kañ hñ fatæ
kr ad vda/ Þuiad þ kañ ad kuölldtijma
ödruvijs ad vda eñ þ var vm morguneñ
Enn vm mañsins Elle þa seiger nu so
Predikaren/ Þu Madur/ betra þiñ Lifn
ad/ ádur enn Solen/ Tungled og Stiör
nurnar verda myrkuar/ Þad er/ ádur
enn þu verdur gamall/ Þuiad j Elleñe
missa

missa Augun syneia / verda glamskygn so ad Solen Tungled Stiörnurnar skijna fyrer þeim ecke skiært.
Og Skyen koma epter Regned / Þad er ad skilia / Elleñe fylger ecke glede nie Fögnudur / helldur Gratur og Anduarpan / Vein og Kuein / þar kiemur eymd ein a adra ofan / eitt Vedurlag epter añad. Stüdü er dögg þa Tæren falla af Augum / Stundum koma Sky / þa Augun verda diñ / myrkur og jlla siaande. Þar kiemur og ad Vaktarar j Hwsenu skielfast / Þad er / Hendurnar / þær sem eru so sem Vaktare Mañeskiuñar / þær taka til ad titra og skialfa. Og þeir Sterku Bogna / þad eru Fæturner sem Bera Mannsins þunga / þeir veykiast. Og Mylnurnar standa tomar / af þui þær eru so fær ordnar / Þad eru Teñur mañsins / med huörium Meñ tyggia ꝛ maten mala / þær kuña ecke leingur ad tyggia / þuiad þær eru fær ordnar.
Og Synen er myrk j giegnum Gluggana / Þad er / synen Augnaña (huör Augu ad eru gluggar Lijkamans) verdr myrk ꝛ diñ / ꝛ forgeingur.
Og Dyrnar a Strætonum blijfa til

lucktar/ Þad er/ Ellen hleypr ecke langt hun lætur Mañ blijfa heima/ rijda ecke vt nie reña/ hiker heima best.

Og Kausten heñar sin Kuörnena dreg-ur verdur lijtil/ Þad er/ þa Mannsins muñur/ huör ad er so sem Mylnan/ sem Kuörnena dregur/ hefur ecke stort Hliod þa Varernar titra/ geflan sijgr/ vr Hal-sennum kiemur vefallt Hliod og veykt/ ꝑ Madur hefur öngua Lysting huörke ad kueda nie ad tala:

Og hun vaknar vpp/ nær Fuglen syng-ur/ Þad er/ þa Ellen kiemur/ gietr mad ur ecke sofed halfa Nott/ vaknar sneñ-endis þegar Hanen galar/ þa þeir Vngu þar a mote pumpa og sofa/ og heyra huörke Hana gala nie Hunda giölllta.

Þa Dætur Saunguaranna beygia sig. Þad eru Eyrun/ þau sem giarna hafa heyrt kuödid og sunged / enn med Elleñe eru nu orden dauf/ Heyrnarlaus/ eda lijtt heyrande: Og þr gömlu eru hrædd a Veigenū/ ꝑ ottast ossliettan veg ꝑ ad-rar torfærr/ ꝑ gäga þar fyrer hrædd/ ꝑ gieta ecke geiget bratta ꝑ ördug a Götu

Nær Mandeltried blomgast/ þad er þegar Hærin a Höfdenu verda gra ꝑ hu-

lijt.

ſe. Og Graſhoppan þÿngeſt/þad er/
Þegar Hrygguren̄ bognar/og madur geſ
ngur halfbingur/og man̄ſins Lÿkame ⁊
Lijf er ecke nema Skinn og Bein/ ⁊ ecke
ődruvijs ad ſia en̄ ſem Fram̄liden madr.
Þa őll Lyſting fellur nidur/ Þa þeir
gőmlu og őruaſa ſia fyrer ſier Daudan̄
og Grőfena/og vilia giarna deyia ⁊ fa-
ra j Grőfenahuar þr hug̃la ſkulu þan-
gad til ad Gud vppuekur þa af dauda.
Og þr ed Harmakuæden ſyngia gan-
ga vm kring a Strætonum/ Þad er ad
ſkilia/Med Sorg og Harme/med Vei-
ne ⁊ Græte bera Men̄ han̄ til Grafar-
in̄ar. Þa þeir gőmlu verda greptrader/
þa fylgia Frændr ⁊ Viner þeim til Gra
farin̄ar/ auſa hiṁ Dauda Molldu/ og
hafa ſtoran Harm hia Greptranen̄e:
Þu ſkallt og betra þin̄ Lifnad (ſeiger
Predikaren̄) ædur enn Silfurſnuran fer
burt/og ædur Gullkielldan vpp þornar
og Vatsſkiolan er vt leken/og Vinduhio
len ſundur brotna a Brunnenum. Þetta
er ſo ad ſkilia/ Betra þig ædur en̄ ſa
koſtulige ⁊ dyrdmæte Alldur lijdur burt
þa Matur og Dryckur ſmackaſt ecke/
þa Andardrätten̄ ſtytter/ þa Magenn
E viij. man̄-

mañsins veykest/og aller adrer Limer og allur Lÿkameñ geingur til þurdar/j mote Daudanum. Pad er alment Mælatæke/ Fatan fer so leinge til Bruns ad hun brotnar vm sÿder/ Pad er ad skilia/ Eingen Hlutur er so langiædur hier a Jörduñe/ ad hañ eydest ecke vm sijder og hafe enda: So geingur þad og til hia Mönnonum/ þeir verda og ad deyia/ So sem Gud hefur sagt og talad/ Gen. 3. Pu ert Molld/ og ad Molldu skalltu verda aptur/ Og Aunden/sa lifande Ande/ huörium ad Herrann blies j Mañsins Andlit/ hañ hlytur ad huerfa til Guds aptur/ huör ed hñ giefed hefur.

Suña og Innehalld alls þessa er so mÿked/ Madureñ hañ hlytur ad deyia/ og missa hann lifande Anda/ Par fyrer skal hañ med fyrsta/ a Æsku Alldren um taka til ad betra sig/ sitt Lÿf og Frañferde/so ad Yferboten kome ecke offseint fram/ þa Madur er ordeñ gamall. Pad er vÿst og satt/ad Drotteñ vtskrifar ecke nöckrum/ huört hañ er vngur eda gamall/ Po er þad einka Ræd/ ad taka a sig Herrans Ok/ strax j Vngdome sÿnum/ Puiad Daudenn er jafnmiss

nijs þeim Vngu sem þeim Gömlu/ og eingen veit sijna Stund fyrer. Og med þui ad aller Men̄ hliota eitt sinn ad dre cka Daudans Skæl/ þa er gott + harla naudsynligt/ ad huör Madur reide sig þar til j godan tijma/ hrædest Daudan̄ ecke/ giöre han̄ sier kun̄ugan/ so ad han̄ mætte fordast + vmflyia þan̄ eilijfa Da uda/ Þetta skiedur alleinasta fyrer Tru= na a vorn Herra Jesum Christum. Þuí ad so seiger han̄ Joh. 8. Huör hn̄ hell dur mijn Ord/ og vppa þau burt fer af þessum Heime/ hann mun ecke Daudan sia eilijfliga/ helldur skal han̄ fa og ödl= ast eilyft Lijf/ Þar til hialpe oss Gud/ Amen.

Attunda Lijkpredikun.

ENN þo hinn Riettlæte deye ofsn em̄a/ og verde af Daudanum yf= er fallen fliotliga/ þa er hann þo j Nun̄ld/ seiger Spekeñar Bok iiij. C.

Vtleggingen.

HJer ſeiger ſa vÿſe madur/ huilÿkur
ad ſie ſtundligur Daude eins chriſtins
Mans/ hañ kallar þañ eñ Chriſtna riett
lætañ/ Nu er eingeñ madur a Jördunne
riettlætur/ vtan alleinaſta Jeſus Chriſt
us. Enn ſa chriſtne kallaſt þui riettlæt-
ur/ af þui ad hañ truer a Jeſum Chriſt
um/ Su Tru reiknaſt hönum til Riett-
lætis/ ſo ſem Ritningen ſeiger vm Abra
4 ham Röm. 4. Abraham trwde Gude/
* þad er hönum til Riettlætis reiknad/
Og enn talar Gud fyrer Eſaiam Spa-
53 mañ 53. Cap. Minn Þion hiñ Riettlæ
ti (Chriſtur) hañ mun marga riettlæta
og ſæluholpna giöra/ med þui/ ad þeir
þeckia hañ/ Þeſſa meining hefur * Chr
iſtur ſialfur/ þar hann ſeiger Joh. 17.
17 Þetta er þad eilÿfa Lÿf/ ad þeir þecke
þig/ad þu ſiert alleinaſta ſañur Gud/ *
Jeſus Chriſtus ſa ſem þu hefur ſent.

Gud hefur Manneñ j vpphafe ſkap-
ad riettlætañ og ſyndlauſañ/ og hefur
ſkapad hañ epter ſinne Mynd/ ad hann
ſkyllde vera lÿkur hönum/ſo ſem hañ er
og lifa eilÿfliga / ſo ſem ſtendur j Bok
Spekennar 2. Cap. Enn af Diöfulſins
hatre * öfund þa er Daudeñ komeñ j hei
meñ

men / ꝛ fyrer þan̄ heluijſka Orm / fyrer
hans Slægd og Suik þa fiell manneſk-
ian / og hefur fyrer ſitt Lagabrot miſt
þad vppruna Riettlæte ſem hönum j
öndverdu var med ſkapad / ꝛ er nu orden̄
ranglætur / dauðligur / ꝛ verdugur eilijfs
Dauda. Og þetta er ſkied þa j þan̄
ſama tijma / þa þau Adam ꝛ Eua ætu
af þui fyrerbodna Trie j Paradijs / og bru-
tu af Guds Bodorde / Af þeſſum bita
er yfer Adam og allt hans Afkuæme ko-
men̄ Dauden̄ / mæda og erfide / ſorg og
ſiukdomur / og allſkyns Eymd ꝛ Neyd /
Sentit adhuc proles Quod comiſere parentes:
Grijſer giallda / Gömul Suijn vallda.
Dauden̄ hefde önguan̄ riett haft til
man̄ſins / hefde han̄ ecke ſyndgad. Þar
fyrer ſeiger S. Pall Rom. 6. Dauden̄
er laun / edr Verkkaup Syndaren̄ar. En̄
med þui ad Madúren̄ ſyndgade ecke af
ſialfs ſijns eigen Breckuijſe / ꝛ af tilſettu
Rade / helldur var han̄ felldur og ſuik-
en̄ af Dióflenum / þa villde Guds Nad
og myſkun ecke ad Man̄eſkian ſkyllde ei-
lijfliga verda fordæmd / helldur ſende
han̄ og gaf ſinn Son Jeſum Chriſtum
hingad j þeſſa veſlu æumu Veröllld / vpp-

a þad ad hañ ſkyllde med ſijnu ſaklauſu
Hollde og Blode / oſſ aptur vtuega þad
meinlyſe og Riettlæte ſem vier höfdum
miſt / ꝛ ſtilla ſo Födurſins Reide/ſo ſem
ſkrifad er. Huör hann nu truer a hans
elſkuligañ Son Jeſum Chriſtum af öllu
Hiarta/og þad ſama jatar ꝛ medkieñ
er med muñenum/ſa ſame er fyrer Gude
riettlætur/ Og huör hañ andaſt j þeſſu
Riettlæte/ huört ſem hñ deyr vngur eda
gamall/j Tijma edur otijma/ſkyndeliga
edur langſamliga/þa kann hañ ecke jlla
ad deyia/helldur er hañ Sæluholpeñ/ꝛ
huijleſt j Gude/ Þuiad ſo ſeiger S.
Pæll/ Rom: 14. Huört vier lifum ed-
ur deyium/þa erum vier Drottins/ Ef
vier erum nu Drottins/þa er ecke mögu-
ligt ad vier kuñum jlla ad deyia. Þuiad
ſo ſtendur ſkrifad Apoc. 14. Sæler eru
þeir Daudu ſem ad andaſt j Drottne.
Hier ad auk þa hefr vor liufe Lauſnare
Jeſus Chriſtus lofad oſſ Joh. 17. Ad
huar hann er/ þar ſkulum vier og vera
hia hönum/ꝛ ſkulum hafa ſo gott hia
hans Himneſka Födur/ſo ſem hañ ſialf-
ur. Hañ vill vtuega oſſ ſoddan Herber-
ge/ þar eingen Olucka eda meinſemd eda
mot

Motgangur skal snerta oss/ þar vier fyr er øllum Heluijskum Aarum og Øndum skulum vera obrædder/ þar Einglar Gu ds koma/ ad bera oss j Skaut Abraha ms. Þetta er vor Huggun allra Christi inna manna:

Nu med þuí ad vor elskuligur Med Broder N: hefur vered riettur Elskare Christi + hans heilaga Ords/ og hefur alla tijma hegdad sier so sem einn christ enn Madur/ og j Guds Samkundu og christeligre Kirkiu lofad Gud og hönum þacker giört/og sinne Kuinnu Börnum + Hiwum truliga hallded til Guds Ords/ þa skulum vier fullkomliga trua/ad þo Gud hafe hann so skyndeliga burt kall ad af Heimenum/ þa mun hann þo vera hönum nadugur og myskunsamur. Þess vilium vier hönum af Hiarta vnna og oska: Þar med bidium Gud/ad hn vil ie vnna oss og veita þad/ huar med vier kunnum ad fa og ödlast þad sama Jesu Christi Rietlæte/ og þa eilijfu Salu hialp/ sem er eina riætta flecklausa Tru til Guds/ enn sannan brodurligann Kiær leika til vors Naunga/ Þolinmæde j Krossenum og Motgangenum/ og stöd

ugleſta j Guds Orde/eina ſælig Dauda ſtund/og vm ſijder eilijft Lijf/Amen.

Niunda Liikpredikun.

Sæler Riettlætra eru j Gudz Hende/ og eingeñ Pijna kiemur vid þær/ Fyrer þeim Heimſku ſyneſt þad ſo ſem þeir deyie/og þeirra Afgangur verdur fyrer Pijnu reiknadur/ og þeirra Burtfør fyrer Fordiørfun/ Eñ þeir eru j Fride. J Bokeñe Spekinnar iij. Cap.

Vtleggingen.

J Þeſſum Ordum kiemur ſa vijſe Madur vid tueggia handa Lijf: Þad eina er Stundligt/ falluallt/fullt med Kuól og Pijnu Neyd og Angiſt: Þad añad er eilijft Lijf/ þar ecke er nema Fridur og Fógnudur Glede og Farſæla/eilijf Huggld og Sæluhialp.

Fyrſta Greinen.

Þetta ſtundligt Lijf/ þad er fullt og Hlad

bladed med Sorg og Stor/ Eymd og Armædu/Neyd og Angist/Plagu og Pijnu/ Vier christner Menn hófum hier a Jórdunne aumligt Lijf/ erum spott Andskotans/ Fotaskinn Heimsins/ Hrak og Bóluan þeirra ogudlign Manna/ Watslætanliga erū vier stadder j voda ≠ Haska Lijfs og Lijkama/ meigum alla tijma og stunder vona ≠ vænta vors Dauda. Og ad sónnu þa er þetta Lijf ecke annad ell sijfellur Bardage/ og daglegt strijd vid Diófulenn Heimenn ≠ vort eiged Holld/ þar er ecke annad enn Astrijda/ Motgangr/ Offsokn/ Hrygd og Harmur Veyke/ Vanheilsa/ Hungur/ Þorste/ Hite Kulde/ fallvóllt glede/ ofullkomen skiemtan/ Huórt sem Madurenn er vngur eda gamall/ rijkur eda fatækur/ þa hefr hann ecke storann Frid Roo nie Hujld/ A eina sijdu strijder a hann Andskotenn/ sa alldrei af lætur/ þar med Daudenn/ Synden Heluijte/ þesser andliger Ouiner: A adra sijdu strijder a Mannenn Heimur þesse/ vonder Menn/ og vort eiged Holld ≠ Blod/ fyrer vtan otelianđe Tilfelle/ sem Dagliga Dags falla til/ So ad Job hann hefur ecke ann Tilefnis sagt 14. Ca.

 mads

Nadurenn af Konunne fæddur lifer litla stund/og er fullur Eymdar/ þannenn er nu Mannsins Lijf hier a Jördu.

Aumur Greinen.

Ef ad vier þetta auma vesæla stund-liga Lijf endum j Trune vppa Guds Ord + Fyrerheit/+ bifölum vorar Sal-er vorum Himnesska Födur j Hendur/+ hans Syne Jesu Christo Lausnara vor-um/ Þa meigum vier vissuliga forlata og reida oss þar vppa/ad Gud hann hef ur oss og helldur fyrer Riettlata/+ hell-dur oss fyrer sijn Börn/og vill veita og giefa oss eilijft Lijf/þar saum vier Hu-gild j hans Guddomligum Höndum/ og þar huijlum vier j Fride og Fögnude ei-lijfum/og þar mun eingen Kuöl nie Pij na snerta oss/Gud hann mun af þurka öll Tar af vorum Augum/Og þar mu eingenn Daude vera framar meir/ecke Morgangur/ecke Hareyste/og eingen Pij-na/þuiad þad fyrsta er vmlidet. Vier munum so sem truer Þionustumenn Gu-de þiona/+ sia hans blijda Andlit/þar mun eingenn Nott vera/og ecke Lios sol ar/ Þuiad Gud Drottenn man vpplysa

oss

oss/og vier verdum med Christo rijkiand/j fra Eilijfd til Eilijfdar/Amen.

Tiunda Liikpredikun.

SA Riettlaate verdur burt tekin wr þessu Lijfe / og hønum verdur j burt suipt / So ad Ranglæted skule ecke vmsnua hans Skilninge/ og ei fals Lærdomur suikia hans Sæl/ Huiad vond Epterdæme villa og fordiarfa fyrer einum þad hid goda/ ꝛ su kitlande Lysting vmsnyr Hiørtum saklausra/ Hañ vard snart algiørdur/ og hafde fyllt mørg ær/ Hans Sæl þocknast Gude/ þar fyrer tok hann hana so snart fra þessu vonda Lijfe/ Bok Spekinnar iiij. Cap:

Vtleggingen.

J Þessum Ordū avijsar sa vijse Madurē/ huør ad sie sök og efne þar til/ huar fyrer so marger vnger Meñ andast þa Sott eda Pestelentia geingur yfer/

F v: edur

edur huar fyrer Gud hann burtu kallar
þa enu vngu/ sem Natturunar vegna
hefde vel mætt leingr lifa/ En þetta ske
ger hañ so kome til/ Gud/ sa sem þeck-
er allra Manna Hiörtu/ og ransakar all-
ar Hugreñingar/ hañ veit vel/ og hönum
er kuñugt huilijk þsse verölld er/ ꝛ huör-
nen hun hegdar sier ꝛ breyter. Vier finn-
um og eirnen til/ huör Eymd og Neyd
mæda og erfide fylger þessu auma fall-
uallta Lijfe. Vier meinum vijst vel/ ad
vier vilium Dag epter Dag betra oss og
verda fromer/ En Heimureñ er ofmiög
hreckuijs/ Sneyrlaner giörast ofmargar/
vond Epterdæme fara ofmiög j vöxt/
Vier siaum ꝛ heyrum eckert þad gott er:
Heimureñ hann er fullur med Andligar
snörur/ og Fotaungla/ sem fyrer oss eru
lagder/ ad vier valla þorum haskalaust
ad færa einn Fot yfer annañ fram. Auk
þessa þa er vor eigen Lijkame vnderlagt
dur meir enn þriu hundrud Sottarferlū
(þuiad so mörg Sottarkyn reikna þeir
Lækninga meistarar/ ad striijde a mann-
sins Lijkama) fyrer vtan þad sem hid yt
ra kañ til ad falla. So ad S: Pall hañ
Rō. 7. kallar ecke vpp forgiefens Rō. 7. Seig
ande

ande: Eg aumr Madur/huør mun frelsa mig fra Lijkama þessa Daudans? Pad er/fra Sorg og Neyd þessa auma Lijfs/ ꝛc.

So er nu mañsins Saluhialp ecke komen j lóngum Lijfdógum/ helldur j eirne sælegre Daudastundu. Enn sa deyr saluhialparliga sem viliugur andast/og vel deyr: Þuiad ad vilia deyia/ þad giórer Truen: Eñ vel ad deyia/ þad gióra Auexter Truareñar.

Þuiad huór hellst sem ad treyster a Gud/ og vænter sier af hónum alls goðs/ og helldur hañ fyrer siñ nadugañ ꝛ myskunsamañ Fódur/ hañ deyr vel vilianliga: Þuiad hañ veit vel huórt hann fer/ sem er j sijns Himneska Fódurs skaut. Og so lijka / huór hañ audsyner og j liose lætur sijna Tru med Kiærleikans verkum/og lifer christeliga og gudliga/ og skilur so vid Veróllðina ad hañ forlætur sig vppa Guds Ord/ sa deyr vel ꝛ luckusamliga: Þuiad omóguligt er/ad sa sem vel ꝛ christeliga lifer/ad hñ deye illa: Epter christeligt Lijf og Framferde: / kiemur Farsæll og sæligur Daude og Afgangur.

Þegar nu so ber til/ad Gud Almatt-ugur/hñ hefur hier a Jörduñe eitt gott hlyded Barn/eitt meinlaust Hiarta/ eiñ riettlataañ Mañ + fromañ/ sa sem ecke hefur eñ nu saurgad sig med Syndum + Glæpum þessa Heims/ og hañ sier þad fyrer/ ad hañ mune med tydenne meiga mañspillast af vondra Mañа epterdæmum og Hneyxlonum: Þa er Gud so godur og giæskufullur/ad hañ verdur fyrre eñ Heimureñ/hñ kipper þui goda Barne burt/ + slijtur þad wr Andskotans vallde og vielum/kallar þad burt a sijnum æsku Alldre/ j fra þessum vonda Heime og tekur þad j sitt Ryke til sijn. Og til þessa þa hefur hañ opt sitt Födurligt hrijs/ einkum Sotter og Pestilentiur/ med huörium hñ opt mijken fiölda mein lausra saklausra Manna burt tekur wr þessum Jeymdar dal: Huörier ef hefde þeir lifad leingur/ þa hefde þeir vissuliga spillst af þessare vondre Verölldu: Þui seiger sa enn vijse hier/ hönum er j burt suipt/so ranglæted skule ecke vmsnua eda spilla hans skilnings.

So hæfer nu/ad þa so til fellur/þa skulum vier ei wr mata gremia oss/ ne sorg-

forgfuller vera: Helldur myklu framar þacka almættugum Gude/ ad hañ hef-ur þ fram̃ koma lated sem heim Fram̃ lidna er fyrer bestu orded/ og hefur so myskunsamliga burt teked hans Sal (edur heñar) vr þessare vondre Verølldu til sijn/ jñ j sitt eilijfa Rijke: Huørs vier af Hiarta vilium þssa Mans Sal oska og vnna: Og bidia Gud/ ad hann vilie vera oss og eirneñ myskunsamur/ ⁊ gie-fa oss þa Nad/ ad vier blijfum styrkuer og stødugier j Truñe allt til Afeloka/ ⁊ saum vm sijder Arf og Deild med Chri-sto j hans Rijke/ j eilijfu Lijfe/ Amen.

Ellefta Liikpredikun.

SO sañarliga sem eg life/ seig-er Drottinn Drottinn/ eg hef øngua þocknan a Dauda hi-ns ogudliga/ hélldur ad sa o-gudlige snue sier fra siñe jllre breytne/ og life/ Ezechielis xxxiij. Cap.

Vtleggingen.

F vij. Þesse

ÞEsse Grein hin er ein af þeim huggun-arsamligu greinum heilagrar Ritning-ar/ j huørre Gud hañ til seiger og lofar med einum Eide/ ad hann vilie ecke vt-hella sinne Grimd og Reide med øllu yf-er þañ Synduga/ og sla hañ j hel/ hell-dur vill hañ myklu framar/ ad hañ bet-re sig/ so hañ meige lifa.

Vier siñum j Heilagre Ritningu/ ad þar verdur talad vm þriggia handa Lijf: Eitt er syndsamligt Lif/ añad er jdrande mans Lijf og christeligt fram-ferde: Þad þridia er eilyft Lijf: Vm þetta þriggia handa Lijf/ vilium vier ny tala.

Fyrsta Greinen.

J þetta syndsamliga Lijf hefur oss j vpphafe komed vor Fader Adam/ þa ed hñ j Paradis vard af Diøflenum svi-ken/ so ad hañ braut af Guds Bode og bifalniñgu/ og æt af þui fyrerbodna Eple. Sa Bite hñ hefur komed Adam og øllum hans Nidium og Epterkom-endum j Sorg og Neyd Eymd og alla Angist. Þuiad ædur eñ Adam braut af Guds Bode/ þa var hañ hreiñ og sak-

laus

laus af allre Synd/ frij og frials fyrer allre Pijnu og Neyd. Eñ jafnsnart sem þad hañ braut af Guds Bodorde/ þa fiell hañ j allar Synder og glæpe. Og þar med j alla Neyd/eymd + hörmung: So ad Adams Börn og Nidiar eru nu ecke añad enn syndsamligar Mañeskiur/ j Syndeñe gietnar/j Syndeñe fæddar/+ an Syndar kunna þær j önguañ mata ad lifa.

Soddan Nidiar(sem eru Adams Hold og Blod) eru af Art og edle og allre Natturu fuller Vantruar/gudlöstunar/ ohlydne/ fuller af agirnd/Otugt/Reide Hatre/öfund/elska sig sialfa framar enn Gud/ briota og syndga jafnan Gude a mote/ Giöra önguum Mañe gott hialpa önguum/þiona önguum/hugga önguañ/eru fuller heiptar/Deilna/misættis/koma vpp mz Fiandskap mañ a mille/fara med Rog/Lygar og Bakmælge/+ etia þar med Möñum til samans/koma af stad mordum og Mañdrapum/+ hafa glede og gaman þar af þegar jlla til geingur/ Þetta + allt añad þuilijkt er art og edle hins gamla Adams/ sem huörium einum Manne er

F viij. med=

medfæddur af Natturuñe til/ Og Holld og Blod kann ecke ad yfergiefa sóddan Art/nie af heñe ad læta/ Nema þuiad eins/ ad Madureñ fædest ad nyiu/ ⁊ verde endurboreñ fyrer Vatn ⁊ Heilagañ Anda/ Johañ. 3. og vpphefie einn nyan Lifnad.

Auñur Greinen.

Nu med þui ad sa eilijfe Almattuge myskunsame Gud sem ransakar ⁊ þecker allra maña Hiórtu/ hañ visse vel/ ad Adam vor fyrste Fader fiell j Syndena/ ecke af sialfs sijns Drambseme og hreckvijse/ helldur var hañ þar til tældur og suiken af Dióflenum/ Þa villde Gud ecke ad Madureñ skyllde verda eilijfliga fordæmdur/ Helldur tok hañ þad Rads/ ad hañ skyllde eitt sinn senda sinn Son eingieteñ j Heimeñ/ Hañ skyllde taka a sig mandomliga Natturu/ og j mañligu Hollde og Blode þa skyllde hū a Krossenum lijda eiñ bitran beiskan Dauda/ ⁊ þar med afma ⁊ plana Synd Adams.

Þessu lofade Gud Adam/ þa hū sagde til Hóggormsins/ Gen. 3. Eg mun setia Fiandskap a mille þijn ⁊ Kuiñuñar/

ar/ og a mille þijns Sædis og hennar Sædis/ Það sama skal sundur mola þitt Höfud.

Enn af þui/ ad Mañesktan er (þui verr) so siñud ordeñ og fordiórfud/ ad hun kañ ecke og gietur ecke af sialfre sier til þeckt sijna Synd og syndum spillta Nattúru/ Þar fyrer þa gaf Gud heñe sitt Heilaga Lógmal/ þau tíu Guds Bodord/ a Fialleñ Sinai/ + vill ad þau skule vera huórium Mañe Sionargler + Speigell/ huar jnne hañ skal skoda hu-órneñ hañ a ad lifa so Gude lijke/ og so lijka huad hañ vantar og brestur þar vppa. Nu þo ad Meñ vite þennañ al-giórdañ Guds Vilia/ hans Heilógu Bod ord/ og heyre huórsu myklu godu Gud hañ heiter + lofar þeim sem elska Gud og hans Bodord hallda/ og lijka huad hrædeliga hañ ognar og hotar þm̄ sem ad syndga a mote hans Bodordum: Þa er þo samt Mañsins Nattura so spillt og fordiórfud af Syndeñe/ad hañ skey-ter ecke par vm̄ Guds Ognaner og hot-aner/ lifer + añar fram̄ so sem þar væ-re eingeñ Gud/ eingeñ Doms dagur/ ein-geñ Diófull/ eckert Helu̇ijte/ og fellur so

G. og

og hrapar j eilijfa Glótun ⁊ Fyrerdæmꝛ
ning. Þanneñ ser nu mestur fióldi Mañꝛ
kyns fram̃ a þann breida veg sem liggr
til Glótunar. Þar fyrer giórer Gud enn
nu/ so sem einn godur Fader og Tyftunꝛ
ar meistare/ hañ tekur sier Vónd j Hendꝛ
ur/ og hirter þar med þau ofyrerlatꝛ
sómu Bórn. Þesse Vóndur er hans Fód
urlig Hirting ⁊ refsing/ sem er Sotter ⁊
Siukdomar/Hungur ⁊ hallære/Armod
og fatækt Blods vthelling og Bardagꝛ
ar/ og adrar Plager sem hann leggur
vppa sitt Folk/ ecke til þess ad fordiarꝛ
fa þad/ helldur þar til/ ad þad skule
snua sier fra Syndonum/ giora jdran ⁊
yferboot/⁊ lifa eilijfliga.

Til soddan jdranda mans lijfs/⁊ betꝛ
runar Lijfdagaña/ þa hialpar ofs einngꝛ
enn hlutur so vel sem Guds Hirting og
nadarsamligt Straff. Þuiad so er vor
Nattura/ Þo Gud hñ ogne/ þo hñ hoꝛ
te/ ⁊ leinge vid hei test/ þa skeytum vier
þar ecke mijked vm/ Helldur verdū vier
þui argare og verre/ og vm sijder so oꝛ
gudl ger og athugalauser/ ad vier skeytꝛ
um huórke vm Gud nie Mennn/ So ad
Gud hann neydest til þa vm sijder/ ad
leggia

leggia Hönd a oss / og straffa oss med Sottum og Særum / mz Hungre + hall ære / med Neyd + fatækt / med Kullda og Klædleyse / og allskyns añare Eymd og Vesölld.
Vier siaum pad og reynum / Pegar Gud tekur burt Refsingena / + lætur haꝛ na ecke jafnt a oss liggia / pa spillumst vier aptur / giörum eckert gott. Enn jaꝛ snsnart sem pad vier hittum j Neyd og motgäg / Sott edur sinkdom / edur adra eymd / so Krosseñ tekur til ad liggia puꝛ ngt a oss / Sia / pa ed fyrsta tökum vier til ad kalla til Guds og bidia hann vm Hialp. Pa skiedur pad / ad Gud hann hrærer vor Hiörtu / so ad pau taka til ad ottast og hrædast Guds Reide / vegꝛ na giördra Synda / og fa angur + trega og jdran j sitt Hiarta / og par med truæ ad Gud hann mune fyrergiefa Synderꝛ nar / fyrer Jesum Christum / Pa epterꝛ fylger + eiñ nyr lifnadꝛ / nytt Lijf + fram ferde / so ad Madureñ tekur allt annad sinne fyrer sig enn ædur hafde hañ / hañ hugsar / talar og giörer allt ödru vijs eñ ædur hefur hañ hugsad talad og giört / So sem vier höfum eigenlig lios Dæme

af S. Pæle/Mattheo/Zacheo og ödrum fleirum.

Pridia Greinen.

Soddan jdrande Mans lifnadur og nytt Framferde/ sem nu er sagt/ verkar m3 Mañenum þad eilijfa Lijf. Þuiad riett jdrande Madur/ hann truer ad Herrañ Christur hafe hans Synder Bored/ hañ veit ad Christur hefur Daudañ sigrad og yfervnned/ Hañ truer ad hann hafe Heluijte midur broted/ Ja/ hann medkienner hañ fyrer sinn Lausnara og Frelsara. Ad þeckia nu Christum j þeññ añ mæta/ þad er þad eilijfa Lijf/ þad er þar vnderkomed/ so sem sialfur Chri
17 stus seiger Joh. 17: Þad er þad eilijfa Lijf/ ad þeir þecke þig ad vera alleina sannañ Gud/og Jesum Christum þann þu hefur vtsent.

Til Dæmis ad taka/ Huad hialpade Mariu Magdalenu/ vtan heñar Jdran og Yferbot? Huad hialpade Petre vtan hans beiskur Gratur? Huad hialpade Ræningianum jñ j Paradijs/nema hans Hiartanlig medkienning. Þesser hafa sett sitt Traust til Guds/þad hefur þiñ hialpad

hialpad til eilijfligrar Sæluhialpar:
Þar huert a mote huad hefur skadad
Cain / Saul / Judam / vtan þeirra Van-
tru + jdranarlaust Lijf + Framferde?

Giórdu ſo þu ſyndugur Madur / Klá-
ga fyrer Gude þijna Neyd / medkien þij-
nar Synder + miſgiórder / tak þar vppa
Aflausn af Guds Alfu / og trudu henne /
og treyſtu Gude / ad han fyrergiefe þier
Synderniar / Þar næſt ſkaltu verda einn
nyr madur / vpp byria nytt Lijf + fram-
ferde / þad ódru vijs ſie enn fyrr hafder
þu / Hallt þier vid Guds Ord og Lær-
dom og Skickan Jeſu Chriſti / Hóndla
vid þin Samkriſten ærlıga og vel i óll-
um Hlutum / Gief þeim Hungrada ad
eta / þeim þyrſta ad drecka / klæd þann
nakta / Þa muntu a ſijdaſta Deige / j
Vppriſu riettlætra heyra þeſſe Ord til
þijn tólud / Komed Bleſsader mijns Fó-
durs / erfed þad Rijke ſem ydur var fyr-
er bued fra vpphafe. Þad ſama Fridar
ins Rijke / Fagnadarins og eilijfrar Sæ-
luhialpar og Farſælldar / veite oſs óll-
um og giefe Gud Fader fyrer ſinn Son
Jeſum Chriſtum / Amen.

Daude/Eg skal vera þiñ Bane/ Heluijte/eg skal vera þijn Plaga/Hosee. xiij. Cap.

Vtleggingen.

ÞEsse Greinen kienner oss tuent/ Fyrst/ Huadan Daudeñ er komeñ/og huórneñ hañ er króptugur ordeñ.

Þar næst huórneñ Daudeñ sie yfer vñ-eñ/ huórnen hañ hefur mist siñ Krapt.

Fyrre Greinen.

So stendur skrifad j Bok Spekennar/ j 2. Cap. Gud hefur skapad Manneñ til eilijfs Lijfs/og hefur giórt hañ epter sinne Lijking/ad hañ skyllde vera eins og hañ er: Enn fyrer Diófulsins ófund er Daudeñ komeñ j Heimeñ. Hñ vnte ecke mannenum þess Fagnadar sem hñ var fra rekeñ/og leitade þeirra bragda huórneñ hann giæte komed mannenum til falls/ for j Hóggormeñ/ og talade só vm fyrer Eun/ad hñ braut af Bodorde Guds. Med þessum hætte þa er

þin Daudeñ komen fyrst vr Paradis / af þeim Bita forbodens Auaxtar / Pad er af ohlydne vorra fyrstu Forelldra. Þesse Ohlydne er su stora mijkla Synd / huórza aller menn hafa erfdt / Þar af er komed / ad Gud hañ hefur j sinne Riettlætis reide dæmt og vrskurdad allt Mañkyned til Dauda og Heluijtis / So þad sie fra Gude vtreked og fra hónum skiled ad eilijfu.

Þesse Guds Reide / hun er ei so sliett ✝ lijtils verd / so sem Heimureñ aktar / ✝ þeir Ogudligu hallda / Helldur er hun ein aluarlig Grimd / og hrædelig þyngdar Byrde / huória eingen Madur kañ ad bera / ✝ þar er eingin sem ecke vnder heñe verdur ad falla og fordiarfast / So sem Moyses klagar j. 90. Psalme / Pad giórer þijn Reide / ad vier so forgóngum / og þijn Grimd ad vier verdum so skynde liga burt ad fara.

Samt og ædur meinar þesse galde Heimur / ad hañ mune giera med synum godum verkum stillt Gud til frids / og forþienad af hónum eilijft Lijf. Enn huórnen er þad móguligt? Puiad aller Menn eru j Syndeña gleiner / j Syndeñe

 fædder

fæddcr/ og æn Synda kunna þeir ecke
ad lifa/ Og eru fyrer Guds Reide til
Dauda dæmder/og yfergiefner til eilijf-
rar Fyrerdæmningar. Huórnen skulum
vier þa kunna fyrer vor aum verk/ ad
slijta oss fra þeim eilijfa Dauda? So
sem ad kiendu + trudu Munkar + Klaust-
ra menn j Pauadomenum. Aller verdum
vier ad deyia/ + þad sama skiedur vegs
na Syndanna/ Þuiad ef synden være ecke
þa være og eingen Dauden. Enn huad
fyrer Synd er þad? Ecke alleinasta hǿf-
ud synder og glæper/sem er Mord mann
drap/Hecipt/hatur/Agirnd/ Drambse-
md/Lostagirnd og adrar soddan Synd-
er/ Þuiad þeir deyia og lijka sem sodd-
an hǿfud synder hafa ecke framed/ og
kunna ei ad fremia/sem eru sma Bǿrnen
j Vǿggunne/so + þeir Heilǿgu Prophe-
tar/Postular/ Johannes skijrare og ad-
rer. Enn þetta er Synden/sem þau dr-
ygdu Adam og Euua/þa þau brutu af
Guds Bodorde/ þa Synd verdum vier
aller ad bera/ hennar hliotum vier aller
ad giallda/ Þesse kallast Vpprunasynd
þar af er Dauden komen/ + allt þ von-
da sem er j Heimenum. Allt athæfe Heims
sins

sins / og öll hans Athöfn er eckert añad enn Daudans mynd / Daudans verk og sijfelldur gangur ꝛ renſla til Daudans / allt til Doms dags / þar jafnain burt geingur ꝛ fer og andaſt eiñ epter annañ / enn hiner ſem epter lifa / þeir hafa ad ſyſla nog j þeſſu auma Lijfe / Og ad bera huör annañ til Grafareñar / ſijdan ad koma ſialfer þar epter þa minſt var er. Þetta er hættur þeſſa Heims / Ad fædaſt / ad deyia / J Dag er madur heill og hrauſtur / a morgun veykur og ſiuk: / J dag er hañ lifande / morgun Daud: / hier er ſtutt Ynde / laung Veſölld j þeſſum Heime.

Auñur Greinen.

Aller meñ eru fyrer Adams fall komner j Reide Guds / aunguin vndan teknum / Þar fyrer var eingen hialp nie hug gun hia nöckre Skiepnu / Gud ſialfur hañ vard ad ſia aumur a oſſ / og finna eitt hvad Rad / huörneñ hann kynne ad frelſa oſs / Þuiad / med þui Gud hann er Syndareñar Ovinur / og þar var einn eilijfur ovmbreyteligur Vrſkurdur falleñ yfer alla menn / ad þeir ſkylldu deyia eis

G v. lijfliga

lÿfliga/Þa giördest hier soddan fordra-
gä/ad þar skyllde einhuör eiñ verda til/
sa sem þessa Guds Reide tæke vppa sig
z bitalade fullum Bootum fyrer Synd-
ena/so ad bæde Reiden z Synden Daud
eñ z Heluijte yrde burt teken/ z c. Þetta
gat nu eingen Skiepna giört/eingeñ mad
ur/eingeñ Heilagur. Þar fyrer hlaut So
nur Guds sialfur ad ganga fram̃ z ko-
ma i vorn stad/ og ganga vnder vora
Neyd/z verda Madur/z vppa sig taka
þessa ciluijfa Guds Reide/ og þar fyrer
ad vtgiefa sinn eigen Lijkama/ og sitt
eiged Blod til fornar/so sem þad er allt
skied a Krossenum. Med þessu Offre z
med soddan Bitalinge hefur Christi So-
nur Guds burt teked Syndena/Daudañ
og Heluijte/og komed oss i sætt vid sin̄
Himneska Födur/ Þuiad soddan Offur
z soddan Bitalingur er fyrer Gude Föd-
ur so kostuligur og dyrmætur/ ad hann
þar fyrer tekur oss til nadar/og fyrer-
giefur syndernar öllum þeim sem trua a
þeñañ hans eilskuliga Son.

Þanneñ nu verdum vier aunner Synd-
arar niotande þessa dyrmæda Bitalings
Christi hans Pijnu og Dauda og Blods
vthells-

vthellingar/ Og af sialfum oss til/þa hófum vier alls eckert/huar af vier kuñ um ad hroosa oss/ Helldur skulum vier med Fógnude ✝ Glede þacka hónum hier fyrer eilijfliga/og seigia hónum Lof/ ad hñ hefur so dyrmætum Fiesiod kostad vppa oss/til ad leysa og frelsa oss fordæmdar Mañeskiur/ j fra Dióflenum Daudanum Syndeñe ✝ Heluijte. Eñ þesse er hann/ vm huórn Hoseas seiger hier/ so og lijka S. Pall/ hañ sem so mæler/ Daude eg skal vera þiñ Bane/ Heluijte/ Eg skal vera þijn Plaaga. So sem villde Christur so hafa sagt/ Þu Diófull/ mz þui ad þu hefur so hryggeliga fellt Mañeskiuna/og med synadenne hana eitrad/ so ad hun verdur ad deyia/og fara j Heluijte/þa skal eg hefna þss a þier/ ✝ eg skal keyra aptur ofan j þinn Hals þitt Eitur / þijn Ohreinínde/ þijna Bólnan/ Heluijted og Daudann/ sem ad þig ad eilijfu skulu suelgia og drepa / Enn Mañeskian sem a mig truer/skal þar j fra eilijfliga leyst ✝ frelsud verda:

Soddan Hiartans huggun hófum vier

nu og drugt Traust j hia vorum Him̃=
neska Fódur/ad hn̄ fyrer sinn sæta Son
Jesum Christum vilie vera Dióflenum
Daudanum og Helu̅ste Bane/ Eitur og
Pestilentia/og skeinkia j fyrer han̄ pad
sama sem han̄ hefur j fyrer oss skeinkt/
og læta han̄ sialfan swpa pad han̄ hef=
ur oss giefed/ ꝛc. hella ofan j hans Ruer=
kar alla pa Pestilentiu Plægu/ og allt p̄
eitur/ sem han̄ skeinkte j fyrer Adam og
Euu/ og alla peirra Nidia og epterko=
mendur/ so pad verde hans bane ad ei=
lÿfu.(Og hier mun framkómá almen̄e=
ligt Mæltæke/Eitt Eitur vtdrÿfur an̄=
ad/Ein Plæga drepur adra. Og so sem
sunged verdur vm Paskatÿman/j Kirk=
iun̄e: Eitt Strÿd var mióg vndarligt/
pad attu Lÿf og Daude: Lÿfed suipte
han̄ sinne Megt/ og sigrade hans beysku
Nauder: Jesus Daude eydde hier/ peint
eilÿfa Deyd/sem Skripten tier/eit gabb
af Daudanum giórdest pa/ ꝛc.
Jesus Christus Guds Sonur/ han̄ er
pad Heilsusamliga Antidotum/ pad er
su hialpar Lækning/ pad dyrmæta Tyr=
iak/edur Triehakl/hn̄ giefur oss j sÿnu
Heilaga Euangelio og j Sacramenton=
um

him eina kostuliga Lækning/eina heilnæ=
ma Purgation/og eina goda præseruati
ua j mote vorum sælar Ovinum/ so ad
vier faum vel vtdrifed vr Hiórtum vor=
um þad Diófulsins Eitur og þa Plagu
sem hañ hefur hellt j vora Natturu/so
ad vier verdum ohrædder og fyrer óllu
vondu vel foruarader. Þa mun koma
fram̃ su gledeliga Hroosun/ þa vier m͛
S. Pæle hælunst vm vid Diófuł Dauda
og Heluijte/seigande ꝛ syngiande: Dau=
de: Huar er nu þiñ Broddur? Dióful:
Huar er nu þitt Eitur? Heluijte huar er
nu þiñ Sigur? Vered nu reider og grim̃
er: Eted oss nu vpp og suelged: Huar
eru þier nu þier grim̃ar mañætur: Laa=
ted sia huad þier gieted nu giórt? Tr=
atz sie ydur óllum saman/ ad þr gieted
nu beygt hid minsta haar a Hófde voru.

Sia/ Med soddan mote/ þa munum
vier añars Heims verda spottande Diófs=
ulen Daudan og Heluijte: Og þetta er
alla reidu fyrer Christum vppbyriad/hiñ
hæless vm vid Diófuł Dauda og Hel=
vijte/og kuedur þeim þessa spottuijsu:
Diófull þu hefur freistad mijn/þu hef=
ur skeytt skape þijnu a mier: Enn kom

 þu

þu nu og reyndu til eitt sinn· Þu Daude þu hefur mig Lijfe suipt / og j Grǒfena nidur lagt / og med Fotum troded og yf er mig geinged / og þu meinter ad þu hefder mig med ǒllu jeted ✝ vppsuelgt: Enn komdu nu aptur og reyn til j annañ tijma: Þu Heluijte: Þu villder hafa hallded mier / Eñ sia / huǒrneñ hefur þier geinged? Allar þijnar Dyr / Læsar og Lokur eru sundur slegnar ✝ brotnar / So ad þu hiedan j fra skallt huǒrke hallda mier nie ǒdrum þeim sem a mig truer / ad eilijfu.

Þetta er nu vor Huggun Christinna manna / Þa munum vier syngia og seig ia med S. Pale / Lof og dyrd og þack er sie Gude / sem oss hefur Sigurenn giefed fyrer vorn Herra Jesum Christū. Ja / Gud sialfur hñ mun þa ✝ seigia / Þu Diǒfull þu Daude / vtrietted nu ydar Erende / plæged pijned og j hel slæed nu allt huad fyrer ydur kiemur / Enn a hinum sijdasta Deige / þa skal eg bitala ydur aptur / og soddan Processiu hallda ad eg vil vpp vekia alla Meñ af Dauda og kasta yckur med ǒllum Ognidligum j þañ Heluijska elld / Enn mijn Bǒrn / og mijn

ıyna vtualda Christina vil eg taka med mier inn j mitt Rijke/ j þad eilijfa Lijf Amen.

Þrettanda Liikpredikun.

DRag ecke vndan ad snua þier til Drottins/ og skiot þui ecke a frest fra einum Deige til annars/ Þuiad hardla skiott kiemur hans Reide/ Syrach v. Cap.

Vtleggingen.

ÞAd er eirn aumur hórmuligur hlutur/ ad j hia oss dauđligum Manneskium hialpar einginn Bon/ eingenn gratbeidne/ eingen hootan/ og eirn sijdur Guds truligar aminingar + viduaraner. Vier vitum ad sóňn/ ad eckert er vijssara enn Dauden/ og eckert ovijssara enn Daudastundin/ So hófum vier og fyrer Augunum daglig Dæme/ huórsu Gud hann kallar burt eirn epter annann skyndeliga og oforuarandis/ Eirn hálsbrotnar/ annar druck nar j Vatne/ þridie fellur fyrer Vopnum/ eirn hrapar til Dauds/ annar verdz bræd-

 kuaddz

kuaddur/ Einn fer so ad deyia/ annar med ödrum hætte/ ✝ ct. Og allt þetta lætur Gud skie oss til Fyrermyndar og Epterdæmis/ad vier skulum þar af læra/ ad læta af Syndonum og hyra vm vorn Dauda og Afgang/ En þad hialpar ecke par. Vier lifum samt athugalauser/so sem skynlausar Skiepnur/önnum fram epter Mune og maga/✝ hyrum alls eckert vm hvad epter vill koma allt þangad til vier verdum ✝ eirnen ad dansa med/ Jafnsnart liggiū vier þar/ og meigum oss alls eckert/ Og ad: enn vier siaum oss vm kring / þa erum vier kallder og dauder ✝ j burtu. Slijk Dæme siaum vier ✝ spyrium hvad epter aū ad/so þad ma reiknast fyrer stor vndur ad vier gietum vered nöckurn tijma glad er. Enn Heimur þesse haū er heimur/ og blijfur Heimur/ Og valla er þad til vonar/ad haū mune batna eda ödru vijs verda/ Hann vill hafa sijna sidu/ hann batnar ecke vid neinar predikaner edur aminingar. Lijka þar þuert a mot vill Gud hallda sijnum sidum/ og vill ecke vegna þessa galda Heims breyta af siñe Skickan/edur giöra ödru vijs eñ hönum
ber

ber epter sijnu Riettlæte. So geingur þ
til/ ad Heimur þsee hñ steyter sig a Gu-
de/ vill hönum ecke hlyda nie læta vnd-
ar hönum/ So þad verdur vppa vm
sijder/ad hañ med öllum sijnum Vinum
og Fylgiörum fer til Olucku/ enn Gud
hañ er Gud/ og blijfr Gud ad eilijfu.

Vid soddan Skada og Ogiæfu vill
nu sa Helage Ande setia skordur/ og Þt-
ta afvenda (ef möguligt være)og læt-
ur þui fyrer þesse Jesus Syrachs ord/
oss vm tuær Greiner verda aminta.

Fyrra Greinen.

Hun er þesse/Ad vier j tijd og tijma
snuum oss til Guds/og lætum af synd-
onum/og giörum bot og betran/eñ dröge-
um þad ecke vndan/ til þess ad vier er-
um gamler ordner. So sem Syrach seig
er og eirneñ j ödrũ stad 18. Cap. Drag
ecke vndan þijna Yferbot/ þar til þu
verdur siukur/ Helldur betra þig a med-
an þu kant enn ad syndga. Skiot þui
ecke a frest ad verda godur/ og lat ecke
Betrun þijna Lifnadar bijda allt til
Daudans. Minstu þeirrar Reide sem
koma mun a sijdasta Deige/og a þa hea

Syrach

ſnd þegar þu hlytr j burtu ad fara r etl
Aller Guds Spámeñ kalla vpp og
hroopa/og aminna ad Meñ ſkule giöra
jdran/og láta af þui enu vonda/ z vpp
45 byria nyiañ lifnad. Eſaias ſeiger ſo/
Snued ydur til mijn/ þa munu þier hol
pner verda/ allar Ætter á Jördunñe/ þui
ad eg er Gud og eingeñ annar/45. Cap.
2 Joel ſeiger ſo 2. Cap. Snued ydur til
Drottins ydars Guds/ þuiad hñ er nad-
ugur/ þolenmodr/myſkunſamur/giæſku-
rijkur/ Hann angrar fullſnart þa Ref-
ch 1 ſingen kiemur. Zacharias ſeiger z eirnen
1. Cap. So ſeiger Drotteñ: Snued yd-
ur til mijn/ þa vil eg ſnua mier ad ydr.
th 24 Og Chriſtur ſeiger ſialfur Matth. 24.
Vered vakande/ þuiad þier vited ecke á
huörre ſtundu Herrañ mun koma.

Auñur Greinen.

Hier ſetur Syrach ſök og efne/ huar
fyrer vier ſkulum ſnua oſs til Guds/ og
láta af Syndonum/ og betra vorn Lif-
nad/ ſem er þeſſe: Ad vier mættum
ſleppa hia Reide Guds ſem miög ſkynd-
eliga yfer kiemur og oforuarandis fellur
7 yfer oſs. Hier vm talar Dauid j 7. Pſ.
ſeig-

seigande/ Drottenn er riettlatur Domare/ og einn Gud sa ed dagliga hootar/ Vilie meñ ecke betra sig/ þa hefur hann vt dreiged sitt Suerd/ og spannad sinn Boga/ og sett ór a Streing/og hñ hefur lagt þar a daudleg Skeyte/ sijnar Pijlur hefur hañ bued til fordiórfunar. Og S. Pall hañ vottar so 1. Thess. 5. Þier vited ad Dagur Drottins mun koma/ so sem þiofur a Nottu/ Þuiad þa þeir seigia so/ Nu er fridur/ Nu er eingeñ vode/ þa mun Glótunen ovarliga yfer þa koma/ alijka so sem Jodsott kiemur yfer eina þungada Konu/so þeir munu ecke forda sier nie vndañ flued gieta. 1.Thes.

Ef vier erum nu so blinder/ad soddan aminningar og greiner Heilagrar Ritningar kunna ofs ecke til Hiartans ad ganga/ og til jdranar ad vppvekia/Þa giætum þo ad þeim hryggeligum og hrædeligum Epterdæmum/sem Gud lætur off sia ꝛc spyria/Þa Meñ verda brada kuadder/ og eru a eirne og somu stundu heilbrigder og dauder/ So ad vier syngium ecke fyrer skóffrañ/ Mitt j Lijfe erum vier vmuafder med Dauda.

Dauid hañ nefner Lijfdaga vora eina

 þue

hverhönd / Moyses kallar þa Suefn / Job Skugga / S. Petur Gras og visn-ad Blomstur / S. Jacob kallar þa Ryk sem snart lijdur burt. Þetta finnum vier so i sannleika ad vera / Þar fyrer lætū oss til Hiartans ganga þessar Greiner heilagrar Ritningar / og adrar truligar aminingar og viduaraner Herrans Christi / og drögum ecke vndan vora jdran + yferbot til hins sijdasta tijma / Helldur snuum oss til Guds / a medan Gud hañ giefur oss stund og tijma þar til / og bijd um ecke þangad til ad synden yfergiefur oss / enn vier ecke hana / þad skiedur / þa vier gietum ecke leingur syndgast / Þar fyrer snuum oss j tijma til Guds / þui-ad hañ er milldur og myskunsamur / og kastar oss ecke fra sier / Helldur so / Nær ed vier snuum oss til hans / og giörum jdran + yferbot / + bidium hañ af Hiarta vm Nad og nyskun / þa vill hann fullkomliga taka oss til nadar og myskunar / og fyrergiefa Syndernar / + vnna oss eilijfs Lijfs / hönum sie lof og dyrd heidur og prijs ad eilijfu / Amen.

Fiortanda Lijkpredikun.

Marg-

MArgur er ſinkur og ſpar/ z verd-
ur þar fyrer rijkur/ og huxar hn̄
hafe nog fyrer ſig dreiged/ og
ſeiger/ Nu vil eg hafa goda Daga/
Mat og Dryck af mijnu Gotze/ Enn
hañ veit ecke/ ad ſo nær er komed hans
tijma/ og hañ hlytur allt ſaman ødrum
epter ad læta z deyia/ Syrach xj. C.

Vtleggingen.

ÞEtta er oſſ øllum af Natturunne til medfædt og groed og plantad j voru Hollde/ vegna falls og yfertrodſlu vorra fyrſtu Forelldra/ Adams og Euu/ Sem er/ ad vier æ og allar ſtunder hugſum og leitum meir og framar epter þeſſum ſtundligum forgeingeligum hlutum/ helldur enn epter þeim Himneſku og eilijfu Gædum/ Meñ hafa meire aſtundan þar a/ ad ſafna ſaman jardneſkum Rijkdome/ helldur enn þeim Himneſka. Med mijklu ſtærra omake og erfide forſorga Menn Lijkamañ/ og þetta ſyndſamliga Holld/ þañ gamla auma Adam ſem þo er daudligur/ helldur eñ Sælena

sem eilýfliga skal lifa / annad huórt med Gude j Himerýke eilýfliga (huad Gud veite oss) ellegar med Dióflenum j Helvýte æfenliga j Helvýskum: ellde (huar fra Gud oss forde)

Med soddan mote er nu Manneskian fyrer fall Adams spillt + fordiórfud mz óllu / So ad vt af sýnum eigen Króptum formegnar hun eckert gott / helldur er hun fra Vngdome hneigd til alls hins vonda. Og þessar Synder hafa mannesktuna so herteked / ad þar er ecke añad a ferdum / enn þad ad hun hlytur ad deyia. Þesse Sott vpprunanligrar Syndar er so komen j giegnum Holld og Blod Merg og Bein / ad eingeñ madur verdur þar laus vid nie knittur / fyrr enn þesse synda seckur / sa gamle Adam / Holld + Blod vort / visnar og verdur ad Molldu og Ausku aptur.

Enn a medan þad skiedur ecke / þa eig um vier allt kapp og alla ástundan þar a ad leggia / a medan vier erum hier a Jórdunne / j þessu daudliga Lýfe / Og Gud hann hefur veitt oss þa Nad / ad vier hófum hrept þa heilógu Skýrn / + erum komner vnder merken Christi / þa

byriar

byriar oss so sem truum strijds Mōñum og Riddōrum Christi ad strijda/ og stan da mañliga j mote Dióflenum/Heimenum og Syndeñe/ og þessar medfæddar og inngronar Synder nidur ad þryckia/ sem er dramb seme + agirnd/so sem vier + j vorre Skijrn lofad hōfum/ Og eigum vier ad vara + þroast j gudligu athæfe + godum verkum Dagliga/ vppa pad/ ad nær sem ad Daudastunden kiemur/ og vier skulum hiedan j burtu/ ad vier mættum þa med riettre Tru Von + Kiærleika + Þolenmæde fundner verda/ Og j Vpprisu Riettlætra/ m3 einu glad uæru Hiarta + godre Samuisku meiga standa fyrer vorum Lausnara Jesu Christo/og med hōnum sijdan ad fagna og glediast j eilijfu Lijfe/ Amen.

Fimtanda Lijkpredikun.

Allt Holld slitnar so sem Klæde/ Þuí ad þta er sa gamle sattmalē/ Þu verdur ad deyia/ Lijka so sem græn Lauf a einu føgru Trie/ sum falla af/

 sum

sum vara aptur/ Eins so geingur þad til med Mønnunum/ Sumer deyia/ Sumer fædast. Syrach xiiij. Cap.

Utleggingen.

SA Heilage Ande/ hann giörer hier so sem konstrijkur Mælare/ og lætur Jesus Syrach mæla oss upp til lannsins Dauda og Upprisu/ so meistarliga/ ad eingen Mælare skal þad betur giöra/ hũ syner oss j fierhuörium Jardarennar Gro oda og Auexte og fyrer sioner setur/ bæde Daudan og Upprisuna/ + seiger: Lijka so sem Laufen græn a fögru Trie/ þau falla sum af/ eñ sum vara/ so gange þad til med Mönnumm: Sem hann villde so seigia: Þu godur Madur: So mörg Korn þu sier vara j Akrenum/ so mörg Grös sem þu sier j Mörkenne/ so mörg Blomstur sem þar eru j Alldengardenum/ og so mörg Vidarlauf sem þu sier j Skogenum/ so marga lifande vitnisburde og avijsaner hefur þu um Upprisu þeirra Framlidnu. Nær þu sier Akurmañen/ad hañ saer sijnu Korne j Akuren/og einn Jurtra gards Mann hañ

hañ plantar sÿnar Jurter/ og þu sier j Skogenum/ huórneñ ad Laufed a Vidnum þad ver/ og fellur af/ og kiemur aptur a Vortÿmanum/ þa þu hugleider nu þetta/ þa sier þu vndur ó storlig Guds Verk/ og kant ad læra þar af ad skilia þa Hófud grein vors christeligs Lærdoms/ vm vpprisu Framlidiña. Soddañ Meistare er nu Heilagur Ande/ ad hñ vt af þeim hlutum/ sem fyrer Heimenum eru Dauder/ þar af smijdar hañ mynd ⁊ lijking Lijffsins/ Og hañ vtmælar fyrer oss Daudañ og Vpprisuna/ j miǿg aud uirdeligum hlutum/ sem er Korn/ Kiarne/ Lauf og Blomstur/ og ōñur þuilijk Sæde sem kastad verdr j Jórdena: So ad vier hliotum ad medkieña: Ad þegar vier deyium ⁊ verdum grafner j Jórdena/ þa er þad ecke so sem vier sieum dauder og fordiarfader/ helldur nidr sáder og plantader: J soddan mata. Ad nær þad goda Sumar kiemur/ sa sijdaste Dagur/ þa komum vier vpp aptur so fagrer/ so skrydder og prydder/ ad allur Heimureñ: Ja/ þeir godu Guds Einglar munu hafa lyst og glede ad sia oss. Þuiad ef Gud hañ gietur vt af ein=

[illegible]

vm daudũ Kiarna / lated vara eitt ſtort
herligt Trie / og af einu Hueitis korne /
ſem kaſtad er j Jördena / þa lætur haŭ
fraŭ koma fagraŭ nyiaŭ Auöxt / Huad
myklu framar ſkal haŭ þa kuŭa ad giö-
ra ſlijkt vidur oſſ? Þuiad ecke kaſtar hŭ
oſſ ſo j Jördena / ad vier ſkulum blijfa
þar eilijfliga og fordiarfaſt / Helldur til
þeſs / ad vier ſkulum fræna þar / og fa
ſijdan fegre mynd eŭ ædur / og vpprijſa
fra Daudum a ſijdaſta Deige / ⁊ lifa ei-
lijfliga / So ſem vor Herra Jeſus hann
12 talar vm Hueitekorned Joh. 12. Seig-
ande / Nema ſo ſie ad Hueitekorned falle
j Jördena / og deyie / þa er þad einſam-
allt / Enn ef þad deyr / þa færer þad
mykeŭ avöxt. Nu lijka ſo ſem ad eitt
þurt viſed Hueitekorn / nær þui er kaſtad
j Jördena þa frænar þad / eŭ þo vm ſij-
der verdur þad aptur lifande / ſo þar
vex vpp af þui fyrſt lijted gras / þa Hal
mur / ofan a Halmenum vex Axed / og j
þui fiölde Korna / Eins ſkal þad ganga
til vm vora Lijkame / Þetta ſama Hol-
ld ſem hier andaſt og verdur jardad / þ
rotnar / þ frænar / og m3 huörium hætte
ſem þad ferſt og fortæreſt / þa mun þad
rijſa

rüſa upp aptur/og koma fram̄/og verda lifande j ovmræðeligre Dyrd + Birte/ Þuiad þeir Riettlætu munu j Rÿke Gudz lioma ſo ſem Solen/ Matth. 13. Matth.
Og munu lifa m3 Gude eilÿfliga/ Þeir munu ecke framar meir verda varer vid nóckra Synd/ helldur munu þeir hafa eilÿfan̄ Fógnud + glede/+ Sæluhialp. Þa verdur Dauden̄ upp ſuelgdur og ad óngnu/ þa heyreſt huórke Rall nie Hæreyſte/þa er eingen̄ Kuól nie Pijna: Þad okomna eilÿfa Lÿf mun vera ſoddan Lÿf/ j huóriu ad vier leyſter og frelſader fra Dióflenum Daudanum/ Syndene og Heluÿte + óllu illu/ munum eilÿfliga lifa/ j eilÿfu Lioſe/ j eilÿfre Birtu/ og þeckia Gud ſo ſem han̄ er/ og j hónum fagna og glediaſt j eilÿfre oendanligre Glede og Sæluhialp.

Og nu med þui/ad vor elſkuligr m3broder N. Huórs Lÿkama vier nu hier jardad hófum/hefur j ſijnu Lÿfe elſkad vorn Herra Jeſum Chriſtum/ og haft kiært hans Ord/ og er vppa þad ſama bÿrt dæn̄/ ad m3teknu þui Heilaga Sacramente og Teſtamente Chriſti/og er ſo ſem eitt Hueitekorn fyrer nætturligann

 Dauda

Dauda + Afgang j Jördena lagdur/ Þa skulum vier j önguan mæta efast j þui/ helldur vita fullkomliga/ ad Gud Fader mun hafa teked han̄ til nædar/ fyrer sin̄ Son Jesum Christum/ Þess vilium vier hönum af Hiarta oska og vn̄a/ Og Bidia Gud þar jafnframt med/ ad hn̄ vilie og eirnen̄ vnna oss og veita/ ad vier j riettre Tru/ j Kiærleikanum/ Vonen̄e/ Þolenmædenne sieum stadfaster/ allt til vorra Æfeloka/ og ödlunst vm siþ' er m3 Christo eilyft Lyf/
Amen.

Themata

Edur Mals greiner og Sententiur/ sem saman eru teknar vr Bokum hins gamla Testamentis/ med huórium ad Meñ meiga auka þessar Lijkpredikaner.

Molld ertu/ z ad Molldu skallt tu verda aptur/ Gen. 3.

Abraham jardade Saru Kuiñu sijna j þui tuófalldu Heller/ a Akrenum/ Gen. 23.

Þar jórdudu Abraham Syner hans Jsaach og Jsmael/ j þeim tuófalldu Heller/ a Akre Ephron/ Gen. 25.

Dauid sagde (Þa Barned sem hann atte vid Bethsabe var andad) Mun eg gieta feinged þad aptur? Eg fer þang ad sem þad er/ eñ þad kiemur ecke aptur til mijn/ 2. Samu. 12.

Aller deyium vier/ z so sem Vatn reñum vier j Jórdena/ þui sem ecke er hamlad/ 2. Samu. 14.

Eg geing Götu allrar Veralldar / seger Dauid j mote Daudanum / J þridiu Bok Kongaña 2. Cap.

Ezechias var daudsiukur / ✝ Spamad ureñ Esaias kom til hans seigande / So seiger Drotteñ / Giör skipan fyrer þÿnu Hwse / þuiad þu skallt deyia ✝ lifa ecke / fiorda Konga bok 20. Cap.

Drotteñ hañ endar mÿna Lÿfdaga / og slijtur mig j sundur / so sem þa einn Vefare hann sundur slijtur einn veykan Þrad / Esa. 38. Cap.

Gief Aulmösu af Braude þÿnu ✝ Vÿñe / j hia Greptran þeirra Gudhræddu / ✝ et ecke nie dreck mz syndugũ / Tob. 4.

Þa þu giörder Bæn þÿna / ✝ jardader þa Daudu / þa flutta eg Bæner þÿnar fyrer Drotteñ / Tobie 12.

Af Hiobs Bok.

Nakeñ er eg komeñ fra miñar Modurlijfe: Nakeñ kiem eg þangad aptur: Drottenn gaf / Drottenn burt tok / Sie Nafn Drottens Blessad / Hiob 1.

Fyrst vier höfum medteked af Drottne þad goda / Þui skylldum vier þa ecke lijda þad hid vonda? Job. 2.

Þad

Pad eg ottadest pad er yfer mig kom=
ed/ ꝛ þar huar eg kuidde fyrer/ pad hen=
te mig/ Job 3.

Mijner Dagar eru fliotara lidner / eñ
Vindan Vefarans/ og eru so vmlidner /
ad þeim vðꝛ ecke hālad. Minstu Drot=
teñ / ad mitt Lijf er sem Vindꝛ/ Job 7.

Mijner Dagar hafa vered fliotare
enn nockur Hlaupare / þeir hafa floged
j burtu / og hafa einskis gods askynia
orded/ Job 9.

Minstu Drotteñ / ad þu hefur skapad
mig af Dupte Jardar/ og ad Molldu
giórer þu mig aptur/ Job 10.

Madur af Kuiñuñe fæddur/ lifer litla
stund/ Job 14.

Eitt Trie pad vonar: Enn mannsins
Von er glótud/ Job 14.

Mijn Aara tala er fram̃ komeñ/ ꝛ eg
fer burt þann veg þann eg kiem ei apt=
ur/ Job 16.

Miñ Andardrattur er veykur / og mij=
ner Dagar eru vtgiórder / Graufen er ein
epter/ Job 17.

Eg veit ad miñ Endurlausnare lifer/
og epter þetta þa mun hann mig vpp
vekia af Jórduñe: Og eg mun j klædast

h viij. þar

þar epter Hwd og Hõrunde mijnu/ og j mijnu hollde mun eg Gud lijta/ Job 19.

Frægden hins Ogudliga stendur ecke leinge/ og Gleden Hræsnarans/ varer augnablik/ 20.

Þesse deyr j burt kaskur og heilbrigdur/ j öllum rijkdome/ og hefur fulla nægd: Enn hin̄ an̄ar deyr burt v tj beiskleika sin̄ar Sælar/ + hefur alldrei med glede mat eted/ og þo liggia þeir til samans huör hia ödrum j Molldunne/ og Madkarner hylia þa: 21.

Heluijte burt tekur þa sem syndga/ Lijka sem Hiten̄ og Þurkuren̄ burt þurkar Sniovatned/ Job 24.

Þa hinn Rijke leggur sig (þad er þa han̄ andast) þa tekur hann ecke þar burt med sier: Hann mun vpp lypta sijnum Augum/ + þa er ecke þar/ Job 27.

Eg veit þu munt ofurselia mig Daudanum/ þad sama er þad Hws sem til eitkad er öllum Lifondum/ Job 30.

Af Psalltaranum.

Drotten̄ er min̄ Hirder/ han̄ endurnærer Sæl mijna/ Hann leider mig a þann rietta veg/ vegna sijns Nafns/ Og þo eg ræs-

ræfade j myrkuum Dal/Psal. 23.
So sem Hiörteñ langar epter ferssku Vatne/ So langar Sæl mijna til þijn Drotteñ/Psal. 42.
Læt þad ecke hneyxla þig/ þo nöckur verde rijkur/ Þuiad j Daudanum tekur hñ önguañ hlut med sier/Ps. 49.
Vier höfū eiñ Gud sem hialpar/Og hann Drotteñ Drotteñ sem frelsar fra Daudanum/Ps. 68.
Þu lætur Meñena deyia/ꝛ seiger: Komed aptur Mañaña Syner/Ps. 90.
Drotteñ/kieñ þu oss ad hugleida/ꝥ vier hliotum ad deyia/ so ad vier verdum forsialer/Ps. 90.
Dyrmætur er fyrer Drottne Daudenn hañs Heilagra/Psa. 116.
Mañsins Ande verdur burt ad fara/ ꝛ hañ sialfur hlytur ad Jördu aptur ad verda:/ Þa eru allar hñs Rædagiörder ad önguu ordnar.

Greiner af Bok Spekeñar.

Gud hefur skapad Mañeñ til eilijfs Lijfs/ꝛ hñ giörde hañ epter siñe Mynd/ ad hañ skyllde höñū lijkur vera/ so sem hañ er: Enn fyrer Diöfulsins Hatur er

 Daudeñ

Dauden̄ j Heimen̄ komen 2. Cap.
Sæler Riettlætra eru j Hende Drottens * ct. 3. Cap.
Han̄ er burt teken̄ wr þessu Lijfe / og hónum er burt suipt: 4. Cap.
Huar med nóckur syndgar / þar med verdur han̄ refstur 11. Cap.
Þar græder huórke Krydd nie Plastr / helldur þitt Ord Drotten̄ / þad græder allt: Þuiad þu hefur valld bæde yfer Lijfenu * Daudanum: Þu leider allt ad Hlidum Heluijtis / * þu leider burt þadan aptur. Enn maduren̄ / ef han̄ drepur nóckurn af jllsku sin̄e / þa kann han̄ ecke ad giefa aptur þan̄ vtfarna Anda / og ecke helldur ad kalla aptur Sælena / sem burt er faren 16. Cap.

Greiner af Jesu Syrach.

N.1 Drag þu ecke vndan ad snua þier til Drottins / 5. Cap.
N.3 Huad hellst þu giórer / þa minstu a Daudan̄ / * muntu alldrei jllt gióra 7. Ca.
Þegar Maduren̄ deyr / þa fin̄ur hann (* verdur var vid) huórnen̄ han̄ hefr lifad / 11. Cap.
Þu Madr / Minstu þar a ad Daud-
enn

enn duelur ecke: Og þu veist vel huórt Sattmala þu hefur vid hañ giórt/ 14.

Allt Holld slitnar so sem Klæde: Þui ad þad er hinn gamle Sattmaleñ: Þu hlytur ad deyia. Lijka so sem græn Lauf a fógru Trie/ sum falla af/ sum vaxa aptur / so geingur og Mónum: Sumer deyia burt: Sumer fædast/ 14. C.

Gud hefr skapad Mañen af Jórduñe: Og giórer hañ aptur ad Jórdu/ og akuedur hónum tijma/ huad leinge hann skal lifa/ 17. Cap.

Lofa þu Drotteñ a medan þu lifer/ og ert heilbrigdur/ 17. Cap.

Drag ecke vndan þijna Afterbot/ þar til þu verdur siukur: Helldur betra þig/ a medan þu gietur syndgast. Skiot þui ecke a frest ad verda godur/ og lat ecke Betrun þijns Lifnadar bijda allt j Dauðañ/ 18. Cap.

Vilier þu þiona Gude/ þa lat þad vera þijna Aluóru/ so þu freister ecke Guds/ Minstu þeirrar Reide/ sem koma mun a sijdasta Deige/ og a þa hefnd/ þegar þu hlytur j burt ad fara/ 18. C.

Ogudhrædder meñ þeir ganga a slettu golfe: Eñ ender þess er Heluijtis af-

grunn/ 21. Cap.
Hyra þu Madur vm þitt Endadægr/ og lat Fiandskapen fara/ sem ad leitar Daudans og Fordiórfunareñar: Og bl- ijf j Bodordum Drottins/ 28. Ca.
Betre er Daude en siukt Lijf og sijfells Kranckleike/ 30. Cap.
Son minn: Þegar ad nóckur andast/ þa græt þu hañ og harma/ so sem þier hafe mijked a mote geinged/ og sueipa hans Lijkama epter venuligum hætte/ og veit hónum ærligañ Gróft. Þu skallt beiskliga grata/ og af Hiarta hryggur vera/ og bera Harm/ epter þui sem hañ hefur vered/ hid minsta eiñ Dag edr tuo so ad Menn meige ecke neitt vont til þijn leggia: Og hugga þig aptur/ so þu hryggest ecke: Þuiad af Hrygd kiem ur Daudeñ/ og hiartans Sorg minkar Mañskapeñ.
Lat Hrygdena ecke koma j þitt Hiarta. Helldur hrind þu heñe fra þier/ og hyra þu vm Endañ/ og gleym þui ecke: Þuiad þar er ecke Apturkomu von/ þ hialpar hm̄ eige/ og þu giórer þier skada. Hyra þu vm/ ad lijka so sem hñ er dau dur/ so hlytur þu og ad deyia. J giær
nier

miler / j dag hier. A medan ʃa Daude liggur j huijld / ʃo gief þu eirnen vpp til hans ad hura / og hugga þig aptur yf-er hönum / fyrst hans Aund er hiedan vid ʃkilen / 38. Cap.

Þad er eitt herfeligur aumligur Hlut-ur vm allra manna Lijf / fra Modurlijfe allt til þess þr vda j Jördena grafner / huör ad er vor allra Moder: Þar er ʃaf nan ahyggia / Otte / Von / og med ʃijdʃta Daudenn: So vel hia þeim ʃem j ʃtorū Heidreʃitia / ʃo ʃem hia þeim minʃtu a Jördunne: Jafn vel hia þeim ʃem Silke og Koronu bera / ʃo ʃem hia hinum ʃim klæder eru grarre Hempu / Syr. 40.

Allt huad af Jördunne kiemur / þad hlytur ad verda aptur ad Jördu / Lijka ʃo ʃem öll Vötn þa renna aptur j Sio-enn / Syrach 41.

O þu Daude / Huad beiʃkur ertu þeg ar nöckur Madur minnest a þig / ʃa ʃem goda Daga hefur / og alls Nægter / og lifer fyrer vtan ahyggiu / ꝛ þeim ʃem vel vegnar vm alla Hlute / ꝛ enn er vel mat-þreʃſ / 41. Cap.

O Daude / huad giörer þu vel vid þann Fatæka / ʃa ʃem ad er veykur ꝛ ga-

mall

mall / sem vesst j allre Sorg og hefur ecke neitt betra til epter ad vona / nie bijda / 41. Cap.

Ottast þu ecke Daudañ: Huxa þu ad þad er so af Drottne til skickad yfer allt Holld / bæde þeirra sem fyrer þig hafa vered / og hiña siñ epter þig munu koma / Og huad mæler þu j mote Guds Vilia? Lifer þu tiu / Hundrad / eda þusund ar / Þuiad epter Daudañ spyria meñ ecke ad / huórsu leinge huór hefur lifad? Syrach 41. Ca.

Gledied ydur af myskun Guds / og skamest ydar ecke j hans Lofe / Gióred þad sem ydur er boded / a medan þier hafed tomstund / þa mun hañ ydur þad vel launa a siñum tijma. Vt Bæn Jesu Syrach j sijdasta Cap.

Greiner af Spamaña bokum

Þijner hinn Framlidnu munu lifna / og mz Lijkómonum upp aptur rijsa. Vaked upp / Seiged Lof þier sem ligged j Jórduñe lukter / Esa. 26.

Daudeñ er jnn falleñ vm vor Vindaugu / og komeñ j vor Herberge / Hiere. 9. Grated ecke yfer þeim Daudu / og gremied

lnted ydr ecke þeirra vegna/Hierem. 22 a
Meinar þu ad eg hafe þocknan a Dauda hins Ogudliga? seiger Drotteñ/ Og ecke myklu helldur/ ad hañ snue sier fra siñe illre breytne/ + life? Ezech. 18.
So sañarliga sem eg life/ seiger Drotteñ Drotteñ/ Eg hef öngua þocknan a dauda hins Syndugа/ Helldur ad hañ snue sier/ + life/ Ezech. 33.
Item/ Lés 37. Capitula Ezech. hals fañ/ vm Vpprisu þeirra Framliðinn.
Marger af þeim sem eru j molldu Jardareñar og sofa/ munu vpp vakna/ sumer til eilijfs Lijfs/ sumer til eilijfrar Smanar + Skamar. Eñ þeir sem gott hafa kient/ munu skijna sem Geislar Himens/ Og þeir sem mörgum hafa hialpad til Riettlætis/ so sem Stiörnur/ vm Allder og ad eilijfu/ Daniel 12.
Daude/ Eg skal vera þiñ Bane/ Helvijte/ Eg skal verda þier ein Plaga/ Hoseas 13.
Fram vndan hönum gieck Daude og Drepsott/ Og Plagan gieck þar hann foor fram/ Habacuc 4.
Dagur Drottens er eiñ Dagur Reideñar/ Dagr Hörmungar + Eymdar/ Dagur

ur Stormis og Vindar/ Dagur Myrk-urs og Dim̄u/ Dagur Skyaña ✝ Pokum̄-ar/ Dagur Lwdranna og Basunuñar/ Sophoniæ 1. Cap.

Sia/ Drotteñ Zebaoth hañ kiemur/ Og huór mun þola Dag hans tilkomu? Og huór mun þad standast þa hañ birt-ist? Þuiad hñ er so sem Elldz eins Gull smids/ og so sem Sæpa Þuottakueña/. Hañ mun sitia ✝ bræda/ ✝ Silfred hrein-sa/ Malach. 3.

Sia/ Þar kiemur Dagur Drottins/ hann mun brenna so sem einn Ofn/ Þa munu aller Forsmanarar og Ogudliger vera sim̄ Halmz/ Og sa tilkomãde Dagz skal vpp breña þa/ seiger Drotteñ Zeba-oth/ og hann mun huórke læta epter af þeim verda Root nie Kuistu/ Enn þier sem hrædest mitt Nafn/ ydur skal vpp-reña Solen riettlætesins/ Malach. 4.

Ender a Mals greinum vr þui gamla Testamentenu/ huóriar ad hlyda vppa þessar Lijkpredikaner/ vt af huórium̄ meñ meiga sialfer gióra Predikaner og A-miñingar/ þeir sem þad vilia.

So langt hefur Spangenberg skrifad.

Enn

En eg hef hier vid auked/nöckrum Greinum þeim sierliguſtu wr þui nyia Teſtamentenu vnder ſömu Meiningu/Ad þr Preſtar + Predikarar/ſem ſo eru mentader/meige taka godar Greiner/til ad ſtyrkia þar med þeirra Predikaner og Aminningar. Bid þu Gud/þu godur chriſten Leſare/ad hañ oſſ öllum fyrer ſinn Son Jeſũ Chriſtum giefe Saluga ſtund/ + epter þetta auma veſla lijf eitt eilijft Lijf j Himerijke/ Am̃.

G. Th. S.

Nockrar greiner wr nyia Teſtamentinu.

SAñliga Sañliga ſeige eg ydur/ Huör hañ helldur mijn Ord/ hñ mun ecke ſia Daudañ eilijfliga/ Joh. 8.

Lazarus vinur vor hñ ſefr: Joh. 11.

Huad ſkualldre þier + grated? Stulkan er ecke daud/ helldur ſefur hun/ Marci 5.

Eg hef girnd ad ſkilia hier vid/og ad vera hia Chriſto/ huad eirneñ myklu betra være: Phip. 1.

J Heimenum hafe þier Hrygd. Enn vered med godu Giede/ eg hef Heimeñ yfer vñed/ Joh. 16.
Chriſtur er mitt Lijf: Og Daudeñ er miñ aviñingur/ Philipp. 1.
Hollded girneſt j mote Andanum/ og Andeñ j mote Holldenu/ Galat. 5.
Sañliga ſañliga ſeige eg ydur: Huer mÿn Ord heyrer/ t truer þeim ſem mig hefur ſent/ ſa hef: þad eilijfa Lijf: Og hañ kiemur ecke fyrer Dom/ helldur er hann komenn fra Daudanum til Lijfſins/ Johañ. 5.
Pad ſkiede ſo/ ad hiñ Volade andadeſt/ og var Boren af Einglum j Abrahams ſkaut. Luc. 16.
Eg er Vppriſan og Lijfed: Huo̊r hñ truer a mig/ þo ad hañ deyie/ þa ſkal hañ lifa: Og huo̊r hañ lifer og truer a mig/ ſa mũ ecke deyia eilijfliga/ Joh. 11.
Chriſtur hañ hefur ſuipt Daudañ ſiñe Magt/ og hefur j lios leidt Lijfed/ t oforgeingeliga veru/ 2. Thimot. 1.
So ſem aller eru j Adam dauder: So verda aller lifande j Chriſto Jeſu 1. Cor. 15.
Chriſtur ſeiger/ Eg life/ t þier ſkulud

og

og eirnen lifa/ Joha. 14.
Ef vier lifum/ þa lifum vier Drottne/ Deyium vier/ þa deyium vier + Drottne/ Þar fyrer huórt vier lifum edur deyium þa erū vier Drottins/Rom. 14.
Huór hañ truer a Soneñ/ sa hefur þ eilijfa Lijf/ Eñ huór sem ecke truer Syninum/ hañ mun ecke sia Lijfed/ Joh. 3.
Þar til er Christur daeñ og vpprisen/ + lifande orden aptur/ ad hñ sie Drottiñ yfer Lifondum + Daudum/ Rom. 14.
Eg er þess fulluijs/ad huórke Daudeñ nie Lijfed/ ecke Einglar/ ecke Hófdings skietter/ eckert Maktar vellde/ ecke hid nalæga/ ecke hid okomna/ ecke hæd nie dypt/ nie nóckur ōnnur Skiepna fær oss skiled fra þeirre Elsku Guds/ huór ad er j Christo Jesu/ Rom. 8.
Huór ed Christum hefur vpp vaked/ hann mun og eirneñ vppuekia oss fyrer Christum/ 2. Cor. 4.
Þui er nidur sæd j vansemd/ eñ þad mun vpprijsa j Vegsemd/ 1. Cor. 15.
Þad þu sæer/verdur ecke lifande/ nema þad deyie ædur/ og þad þu sæer er ecke sa Lijkame sem verda skal/ helldur bert Korn/ Eñ Gud giefr þui Lijkama
J vi. epter

epter þui ſem hañ vill.
Þad verdur ſaad forgeingeligt/ eñ mun vpprÿſa oforgeingeligt.
Þad verdr ſaad j Breyſkleika/ eñ mun vpp aptur rÿſa j Krapte/ 1. Cor. 15.
Þad er vilie mÿns Födr ſem mig ſent hefur/ ad eg glate önguum af þeim ſem hañ gaf mier/ helldr ad eg vpp vekie hñ a ſÿdaſta Deige/ Joh. 6.
Su ſtund kiemur/ad aller þeir ſem j Gröfunum eru/ munu heyra hñs Rauſt ⁊ munu fram koma/ þeir ed gott hafa giört til vppriſu Lÿfſins/ Eñ þeir ſem jlla hafa breytt/ til vppriſu Domſins/ Joh. 5.
3 Mÿner elſkanliger/ Vier erum nu Guds Börn/ eñ þad ſieſt eñ ecke/ huad vier munum verda/ Eñ vier vitum/ad þegar hañ birteſt/ þad vier munum verda hönum lÿker/ Þuiad vier munum ſia hñ ſo ſem hañ er/ 1. Joh. 3.
Nær Chriſtur ydart Lÿf mun ſig opinberar/ þa munu þier eirneñ med hönum openbraſt j Dyrdeñe/ Col. 3.
Hañ ſem ad Chriſtum hefur vppvaked fra Daudum/ hñ mun ⁊ lifande giöra ydar daudliga Lÿkame/ Vegna þeſſ ad
hans

hans Ande byr i ydur/ Rom. 8.

So sem vier høfum bored mynd þss Jardneska/ so munum vier og berande verda mynd hins Himneska/ 1. Cor. 15.

J Vpprisune munu þeir huórke kuonfast nie giptast/ helldur munu þeir vera so sem Einglar Guds a Himnum/ Matth. 22.

Vort Heimile er a Himnum/ þadan ad vier væntum Lausnarans Jesu Christi/ huór ed vorn faseingeligan Lijkama mun forklæra/ at læta hann lijkann verda sijnum forklarudum Lijkama/ Phil. 4.

Vier hölldum þar fyrer/ ad Motlæte þessa tijma/ er ecke vert vid þa Dyrd/ sem vid oss skal openbær verda/ Rō. 8.

Pad hefur huórke Auga sied/ og ecke hefur þad Eyra heyrt/ og ecke er þad komed j nockurs mans Hiarta/ sem Gud hefur fyrer bued sijnum/ þeim sem hann elska.

Pa munu Riettlæter skijna sem Solen j þeirra Fødurs Rijke/ Matth. 13.

Sæler eru þeir Framlidnu/ sem andast j Drottne/strax epter þad/ Ja/ Anden seiger/ Peir huylast af sijnu Erfide/ Openber. Johann. 14.

Aller skulū vier openberast fyrer Doms stole Christi / vppa þad ad huðr og einn hn̄ audlist þad a sijnum Lijkama / epter þui sem hn̄ hefur adhafst / sie þad gott eda jllt / 2. Cor. 5.

Huðr vera vill Veralldarin̄ar vinur / sa verdr Guds ovinur / Jacob 4.

Pier vited / ad Dagur Drottins mun koma sem Þiofur a Nottu / Þuiad þa þeir seigia so / Nu er Fridur / Nu er eingen̄ vode / þa mun fordiðrfunen ovarliga yfer þa koma / alijka so sem Jodsott yf er þungada Konu / 1. Thess. 5.

Enn huðr siukur er / kalle han̄ til sijn Aulldunga Safnadarins / og late bidia fyrer sier / + Bænen Truaren̄ar mun frelsa han̄ / og Drotten̄ mun varducita hn̄ / + þo han̄ hafe Synder giðrt / þa munu þær hðnum fyrergiefast / Jacob 5.

Siaed til þier sem seiged / J dag edur a morgun munum vier ganga j þessa edur þa Borg / og vilium þar Aared j kring dueliast / Kaupskap fremia / og avin̄ing hafa / Þier sem þo ei vited huad a morgun skie mun / Þui huad er ydart Lijf? Ryk er þad / sem litla stund varer / og sijdan hiadnar þ / Jacob 4.

Lijka

Lÿka sem Blomstr Grassens mun hūn forganga/ Solen geingur vpp med hita þa skrælest Grased/og Blomstred fellur og þess fagra alit fordiarfast/ lÿka so mun audugur j Rÿkedæme sijnu vpp þorna/ Jacob 1.

Lÿka sem þad er til skickad Mōñōn-um einu sinne ad deyia/ og þar epter ær er Domureñ/ So er Christur einu sinne fornfærdur/ til ad burt taka margra Synder/ Eñ j annad siñ mun hañ birt-ast fyrer vtan Synd/ öllum þiñ sem hūs vænta til Saluhialpar/ Hebr. 9.

Tijmeñ er/ad Domureñ take til a Gu-ds Hwse/ Eñ ef hūn tekur til fyrst a oss/ huór mun þa Ender vilia verda þeirra sem Euangelio ecke trua. Og ef hinn riettlæte frelsast valla/huar vill þa hiñ omillde + synduge blijfa/ 1. Pet. 4.

Ef Hwssadereñ visse/a huórre stundu Piofureñ kiæme/ þa munde hañ vaka/ og læta hañ ecke grafa sitt Hws/ Fyrer þui vered og reidubuner/ Þuiad Mañ-sins Sonur mun koma a þeirre stundu sem þier meined ecke/ Matth. 24.

Eñ lÿka sem þad var a Dögum Noa so mun þad verda j tilkomu Mannsins

Sonar/ þeir ætu og druckn/ þeir kuonꝫ
gnduſt og giptuſt/ allt til þeſſ Dags
Noe gieck j Aurkena/ og þeir ſættu þui
ecke/ þar til ad Floded kom/ og tok þa
alla burt: Fyrer þui vaked/ þuiad þier
vited ecke a huórre ſtundu Herrann mun
koma/ Matth. 24.

Og j þeirre Epterlijkingu vm Meyꝫ
arnar þær fauijſu/ þa ſeiger Chriſtur/
Eg þecke ydur ecke/ Vaked þar fyrer/
þuiad þier vited ecke Dag og ſtund/ a
huórre Mannſins Son mun koma/
Matth. 25.

Sjaed til/ vaked + bidied/ þuiad þier
vited ecke nær tijmeñ er: Þui vaked/ þiꝫ
er vited ecke nær Herrañ Hwſſins kiemꝫ
ur/ huórt hann kiemur ad Kuólldе/ eda
vm midnætte/ eda þa Hanen gielur/ eda
ad Morne/ ſo ad ei kome hañ ſkyndeliga
og finne ydur ſofande. Eñ huad eg ſeige
ydur þad ſeige eg óllum: Vake þier/
Marci 13.

Eñ vakted ydur/ ad ydar Hiórtu þyng
iſt ecke af ofneytſlu Matar + Dryckiar/
og af Sorgum þeſſarar Næringar/ ſo
ad ei kome þeſſe Dagur haſtarliga yfer
ydur/ Þuiad lijka ſem Talnſnara mun
hann

hañ koma yfer alla þa ſem a Jôrdunne Byggia. Koſtgiæfed þui vakāde ad vera/ alla tijma/ og Bidied/ſo ad þier mætt- ud verdugier vera ad vmflyia allt þetta huad koma ſkal/ + ad ſtanda frame fyr- er Mañſins Syne/ Luc. 21

Vm þañ Rijka mañ/ſem ſafnade ſier Vijne og Viſtum til margra Aara ſeiger Chriſtur: Þu Dære/ a þeſſare Nottu verdur þijn Sæl fra þier teken/ Huôrs ſkal þa verda allt þad þu hefr ſafn- ad? Luc. 12.

Vier vilium ecke dylia fyrer ydur/ af þeim ſem ſofa/vppa þad þier ſieud ecke hryggner/ ſo ſem þeir adrer ed ônga Von hafa/ Þuiad fyrſt vier vitum þad ad Jeſus er daen og vpp aptur riſen/ So mun Gud og eirneñ/þa ſem ſofnad er eru fyrer Chriſtum/med hônum fram leida. Þui ſeigium vier ydr ſo ſem Ord Drottins/ Þad vier/ huôrier lifum og epter blijfum j Tilkomu Drottins/ vier munum ei fyrer þeim koma ſem ſofa: Þuiad Drotteñ ſialfr mun med Herоope + Hôfudeingelſins Rauſt/ + Guds Lvd- re ofan koma af Himnum/ Og hiner Daudu j Chriſto munu fyrſt vpp aptur

 rijſa

rÿſa/ Eptera vier/ vier ſem lifum og yfer blÿfum/ verdum til lÿka vpp numner med þeim ſómu/ j Skyen/ til mots vid Drotteñ j Lopted/ + munum ſo hia Drottne vera alla tÿma. So hugged nu huór annañ innbyrdis med þeſſum Ordum/ Theſſa. 4.

Huad ſtodar þad Mañenum þo hañ eigneſt allan Heimen/eñ gióre glatan ſiñe Salu? Eda huad kann Madureñ þad ad giefa/ad hañ frelſe ſÿna Aund med? Marc. 8.

Og eg ſa hina Daudu bæde ſtora og ſma ſtanda fyrer Guds Auglite/ Og Bækurnar vrdu vpplætnar/ + óñur Bok var opnud/ huór ad er Lÿffſins/ og hiner Daudu vrdu dæmder/ epter þui ſem ſkriſad er a Bokonum / epter þeirra verkum/ Og Sióreñ gaf fram̃ þa Daudu ſem j hónum voru/ og Daudeñ og Heluÿted gæfu vpp þa Daudu ſem j þeim voru / og þeir vrdu dæmder/huór epter ſÿnum verkum / j Openberingar bok 20.

Ef þu vaker ecke/ þa mun eg koma yfer þig ſem þiofur: Og ei muntu vita a huórre ſtundu ad eg mun koma: Legg j Minne huad þu hefur heyrt/ og varoneit

heit þad/ z giór jdran/ Apoc. 3.
Daudenn mun ecke vera framar meir/ og ecke Harmur/ ecke Rueinan/ecke Hrygd/ Apocal. 21.
Epter þad leit eg/og siá: Ad Skare mykell/ huórn eingenn gat taled af óllum Þiodum Folke z Tungumalum/ standa framme fyrer Stólnum og framme fyrer Lambenu/vm skrydder huijtum Skruda og Palma vidr j þeirra Hóndum / z þr kólludu hárre Róddu og sógdu:. Heilsa sie þeim sem a Stolnum situr/ vorum Gude og Lambenu/ z ct. Þesser eru þr sem komner eru vr myklum Harmkuæl-um/ og sinn Skrwda þueiged hafa og huijtfægad j Blode Lambsins/ af þui eru þeir framme fyrer Stole Guds z þiona hónum Dag z Nótt j hans Musterez
Og sa vppa Stolnum situr mun bwa yfer þeim: Ei mun þa hier epter hungra nie þyrsta/z ei mun yfer þa falla Sólareinar edur nóckurs konar Hite. Þuiad Lambed mitt a Stolnum mun stiorna þeim/z leida þad til lifande Vatzbrunna/ og Gud mun af þurka óll Tar af þeirra Augum.

R ij. Registr

Registur yfer þessar fimtan Lÿkpredikaner.

æſku þinne/ ædur eñ þeir vondu Dag-
arner koma/ z cf. E iiij. b.

8.

Eñ þo ſa Riettlæte hañ deyie ofſne
ma/ þa er hañ þo j huñld. F j. a.

9.

Sæler Riettlætra þær eru j Nende
Drottins. F iij. b.

10.

Sa Riettlæte verdur burtſuiptur/
ſo ad Nreckuñſen ſkule ecke ſnua hans
Skilninge/ og ei fals Lærdomur hans
Sælu. F v. a.

11.

So ſannarliga ſem eg life/ ſeiger
Drotteñ/ Eg hef ecke þocknan a Dau-
da hins Ogudliga. F vij. a.

12.

Daude/ Eg ſkal vera þinn Bane/
Neluñte eg vil da þyñ plaga. G iij. b.

13.

Drag þu ecke vndan ed ſnua þier til
Drottins/ og ſkiot þui ecke a freſt fræ
einum Deige til añars. G viij. a.

14. (K iij. Marg-

Margur er finkur og spar/ og verdur þar fyrer rijkur/ z huxar hañ hafe nøck ud fyrer sig dreiged/ og seiger/ Nu vil eg hafa goda Daga/ Mat og Dryck af mijnu Godze/ og hañ veit ecke ad so nær er komed hñs tijma. N iij. b.

15.

Allt Hollo slitnar sem Klæde/ Þui ad þetta er sa gamle Sattmaale/ Þu hlytur ad deyia/ Lijka sem græn Lauf a føgru Trie/ sum falla af / sum vaxa aptur/ so geingur og til Mønnønum/ sumer deyia/ eñ sumer fædast. N iiij. a.

a merker fyrre sijdu Bladsins/ b þa seirne.

Ender þessa Registurs.

Prentad a Holum.
ANNO.
M. D. XC. viij.

